

EXPORTEREN NAAR DE

VERENIGDE ARABISCHE EMIRATEN

Studie verwezenlijkt ter
gelegenheid van de gezamenlijke
economische zending onder
het Voorzitterschap van
HKH Prinses Astrid,
Vertegenwoordigster
van ZM de Koning

21 > 27 maart 2015

agentschap voor
buitenlandse handel

INVOERFORMALITEITEN EN -DOCUMENTEN

Inhoud

INVOERREGLEMENTERING & DOCUMENTEN BIJ INVOER IN DE VERENIGDE ARABISCHE EMIRATEN ... 3

A. DOUANEREGLEMENTERING ALGEMEEN KADER	3
1. Algemeen	3
2. Institutioneel kader	4
3. Algemeen juridisch en reglementair kader	6
4. Praktische benadering van de invoerregeling	8
5. Internationale integratie	12
B. DOUANEREGLEMENTERING INVOERFORMALITEITEN	16
1. Bevoegde administraties	16
2. Wettelijk kader	17
3. Verplichte registratie van importeurs	17
4. Praktisch - de aangifte	19
5. Invoer- en uitvoer restricties en verboden	21
6. Douanewaarde	22
7. Invoerrechten	23
8. Vrijstellingen	23
9. Oorsprong	25
10. Bijzondere economische douane regelingen	26
11. Bijkomende heffingen	29
C. DOCUMENTEN BIJ INVOER IN DE VAE	31
1. Algemeen	31
2. L/C instructies	32
3. Handelsfactuur	33
4. Factuur als document ter ondersteuning van de invoeraangifte in de VAE	33
5. Declaration of the Manufacturer:	35
6. Documentair krediet	36

7. Proformafactuur	38
8. Paklijst	38
9. Certificaat van oorsprong	38
10. Vrachtbrief	40
11. Verzekeringcertificaat	40
12. Halal	41
13. Legalisatie.....	41
D. PRODUCTCERTIFICATEN	43
1. Industriegoederen- Normen en technische voorschriften	43
2. Bijzonderheden	45
E. VERPAKKING EN ETTIKETERING	54

INVOERREGLEMENTERING & DOCUMENTEN BIJ INVOER IN DE VERENIGDE ARABISCHE EMIRATEN

A. DOUANEREGLEMENTERING ALGEMEEN KADER

1. Algemeen

Na de onafhankelijkheid van Groot Brittannië in 1971 werden de Verenigde Arabische Emiraten (VAE) uitgeroepen tot een verenigde, onafhankelijke en soevereine staat, bestaande uit de zeven emiraten Abu Dhabi, Dubai, Sharjah, Ras Al Khaimah, Ajman, Um Al Quwain en Al Fujairah. Het emiraat Abu Dhabi vertegenwoordigt het grootste aandeel met 87% van de totale oppervlakte van de staat.

Elk emiraat behoudt een grote mate van zelfstandigheid en wordt bestuurd door een absolute monarch. De zeven Emirs vormen samen de Federale Hoge Raad, het hoogste wetgevende en uitvoerende orgaan in het land, dat de federale raad van ministers benoemt en één van de zeven emirs als federale president. De huidige president Khalifa bin Zayed Al Nahyan werd president op 3 november 2004, na de dood van zijn vader, Zayed bin Sultan Al Nahyan.

Hoewel Emirati traditioneel conservatief zijn, volgen de VAE één van de meest liberale stromingen in de Golf en blijkt het land over het algemeen tolerant voor andere culturen en overtuigingen, vooral in Dubai. Politiek blijft het echter vrij autoritair. Het was het enige land in de regio dat geen verkozen organen had tot 2006, toen een half-verkozen federale raad werd geïnstalleerd, die slechts een raadgevende rol heeft (zie verder). Volgens de Grondwet is de islam de religie van de staat en is de islamitische Shari'ah de belangrijkste bron van wetgeving.¹ De Arabische taal wordt beschouwd als de officiële taal in de Verenigde Arabische Emiraten, terwijl het Engels op grote schaal wordt gebruikt voor de commerciële relaties.

Vóór de olie er in de jaren vijftig werd ontdekt was de economie afhankelijk van onder meer de tanende parelindustrie, naast visserij en landbouw. Sinds Abu Dhabi in 1962 als eerste van de emiraten begon met het exporteren van olie is de samenleving en de economie sterk veranderd. Korte tijd nadat de olieprijs sterk stegen in 1973 (*oil price shock*), werd olie de VAE's grootste en belangrijkste exportproduct.

HH Zayed bin Sultan Al Nahyan tekende de geschiedenis van de VAE en de andere Arabische emiraten. De overleden heerser was er sinds de oprichting snel bij om het potentieel van de olie-industrie aan te grijpen. Hij hield toezicht op de ontwikkeling van alle emiraten en leidde olie-inkomsten naar gezondheidszorg, onderwijs en nationale infrastructuur. De olie-industrie bracht onder meer een grote stroom buitenlandse arbeiders op gang, die nu samen met de Westerse expats meer dan drie vierde van de bevolking uitmaken.

De overheid van de VAE heeft ook getracht om zijn afhankelijkheid van de olie-export af te wenden door de economie te diversifiëren. Op die manier werden er succesvolle constructie-, toerisme- en handelssectoren gecreëerd. Daar waar Abu Dhabi eerder een conservatieve aanpak aan de dag legde, toonde Dubai (dat veel kleinere oliereserves heeft) meer durf in zijn diversificatiebeleid.

¹ <http://www.wipo.int/wipolex/en/details.jsp?id=10673>

Vooral tijdens de *credit boom* na 2000 poogde Dubai zich te profileren als een financiële toegangspoort en kosmopolitische hub van het Midden-Oosten. Het land trok ook steeds grotere buitenlandse investeringen aan voor nog meer ambitieuzere constructieprojecten, waaronder de beroemde wolkenkrabber *Burj Kahlifa* – nog steeds de grootste constructie ooit door mensen gerealiseerd- en futuristische landwinningsprojecten, zoals de palmvormige artificiële *Palm Islands*. Dubai werd dan ook in het bijzonder geraakt door de wereldwijde financiële crisis van 2009 en de vastgoed- en constructiesector doken in een negatieve groei. De handel-, retail- en toerismesector bleven echter net zo succesvol als voorheen.

2. Institutioneel kader

Politieke partijen zijn verboden in de VAE. De verdeling van de posities in de regering wordt grotendeels bepaald door tribale loyaliteit en economische macht.

Sinds de oprichting op 2 december 1971, hadden de VAE een tijdelijke grondwet die echter snel permanent werd nadat de federale staat een zekere stabiliteit bereikte. Indrukwekkende prestaties op lokaal, regionaal en internationaal niveau zorgden voor verdere vooruitgang. Het werd een groot succesverhaal van eenwording in de moderne geschiedenis, toch worden er door de internationale gemeenschap vaak ernstige kanttekeningen gemaakt. In december 2011 bijvoorbeeld beriepen de autoriteiten zich op de staatsveiligheid in hun beslissing om het burgerschap van zeven mannen, aangesloten bij de islamistische groep "*Association for Reform and Guidance*" of "*Al-Islah*", in te trekken. De zeven mannen hadden een petitie ondertekend om op te roepen tot hervorming van de wetgeving en voor vrije verkiezingen. Sinds 2011 treedt de VAE met harde hand op tegen verdachte leden van Al-Islah, een groep gevormd in 1974 om vreedzaam te pleiten voor democratische hervormingen, en beschuldigt hen buitenlandse agenten van het Moslim Broederschap, te zijn met de bedoeling om de regering met geweld omver te werpen. Het hardhandige optreden culmineerde in een veroordeling van 69 vermeende leden van de groep die werden veroordeeld tot gevangenisstraffen variërend van 7 tot 15 jaar.²

De wetgevingsbevoegdheid van de federale overheid en de emiraten wordt grondwettelijk bepaald. De bevoegdheid voor het uitvaardigen van de belangrijkste wetgeving (materies van burgerlijk en strafrecht, procedurerecht, arbeid en sociale voorzieningen, vastgoed, onteigening, landbouw, vennootschappen, intellectuele eigendom, water en waterlopen, scheepvaart...) wordt beperkt tot de federale overheden. De lokale overheden van de zeven Emiraten blijven gemachtigd om lokale materies te reguleren, die niet raken aan de bevoegdheden van de federale overheid.

² Freedom in United Arab Emirates door [Freedom House](https://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2014/united-arab-emirates-0#.VLOgLaLl8E): <https://www.freedomhouse.org/report/freedom-world/2014/united-arab-emirates-0#.VLOgLaLl8E>

De grondwet beschrijft vijf federale instellingen in het artikel 45;

- De Federal Supreme Council (FSC) is de hoogste grondwettelijke autoriteit in de UAE, en het hoogste wetgevende en uitvoerende orgaan bestaande uit de leiders van de zeven emiraten. Het bepaalt het algemeen beleid en evalueert de federale wetgeving. De Hoge Raad stelt ook het overheidsbeleid op, doet wetsvoorstellen en ratificeert naast die wetgeving ook de internationale verdragen. (Artikelen 46 tot 47 Grondwet).
- de President van de Unie is de voorzitter van de Supreme Council. Zijn Vice president is de eerste minister (Artikelen 51 tot 54). Officieel wordt hij om de vijf jaar gekozen door de Federale Hoge Raad, maar omdat de leider van Abu Dhabi gewoonlijk ook het voorzitterschap van de VAE aanneemt, is de functie *de facto* erfelijk. De president is ook opperbevelhebber van het leger en voorzitter van de [Supreme Petroleum Council](#) (SPC).
- de Federale Nationale Raad (FNC) of het unicamerale *Al-Majlis al-Watani Al-ittihadi*, is weliswaar de wetgevende macht van de Unie, maar het heeft enkel een adviserende rol. Twintig van de 40 FNC leden worden gekozen door 7000 notabelen die op hun beurt worden gekozen door de lokale overheden om de verschillende sociale groepen en stammen te vertegenwoordigen. De overige twintig worden benoemd door de leiders van de Emiraten om een tweejarige ambtstermijn te dienen met de mogelijkheid tot verlenging. Het selectieproces van de FNC leden wordt volgens de grondwet aan het oordeel van de Emiraten gelaten. Van de 40 leden is het aandeel van Abu Dhabi en Dubai telkens 8 leden. Sharjah en Ra's al Khaymah hebben 6 leden elk, en Ajman, Umm al Oaywayn, en Al Fujayrah hebben elk vier leden van de Federale Nationale Raad.
- de Raad van Ministers van de Unie is bekleed met de uitvoerende macht. Federale wetten worden eerst opgesteld door de Raad van Ministers en worden vervolgens aan de FNC voorgelegd. De FNC-beoordeelt de wetgeving en stelt wijzigingen voor, maar het is niet bij machte om een veto uit te spreken of nieuwe wetsvoorstellen te doen. Het parlement is dus in se een overlegorgaan. Tot slot wordt het ontwerp voorgelegd aan de president van de Unie. Eén van de belangrijkste taken van de FNC is de bespreking van de jaarlijkse begroting. Artikel 111 van de Grondwet stelt dat de wetten in het Staatsblad van de Unie worden gepubliceerd binnen maximaal twee weken na de datum van hun goedkeuring en afkondiging door de President van de Unie en nadat de Hoge Raad ze heeft bekrachtigd.³
- de rechterlijke macht (zie hieronder)

³ Verwijzing naar het staatsblad!

3. Algemeen juridisch en reglementair kader

Hoewel de rechtsbeginselen in de VAE in eerste instantie ontleend zijn aan de Shari'ah (ook in de grondwet wordt de islam geïdentificeerd als de staatsgodsdienst evenals de voornaamste bron van recht), is de meeste wetgeving samengesteld uit zowel islamitische als Europese begrippen uit het burgerlijk recht, die teruggaan tot de Egyptische *code civil* uit de late 19e begin 20^e eeuw. Dezelfde invloed van de *civil law tradition* uit continentaal Europa kan aangetoond worden in de meeste landen uit de regio, in plaats van die van het *common law* uit het Verenigd Koninkrijk.

Naast specifieke wetgeving met betrekking tot agentuur, vennootschapsrecht, arbeidsrecht en intellectuele eigendom, heeft de VAE het burgerlijk- en handelsrecht gecodificeerd. Hoewel dit heeft geleid tot de ontwikkeling van een uitgebreide en gestructureerde regelgeving blijft dit tot op zekere hoogte vrij star en rigide in de toepassing, een fenomeen dat opnieuw vaker geassocieerd wordt met landen in de regio van het Midden-Oosten. De principes van de Shari'ah beïnvloeden zowel strafrechtelijke als burgerlijke wetten, maar de directe invloed van de Shari'ah in de VAE is voornamelijk beperkt tot privaatrechtelijke materies zoals erfrecht en personen- en familierecht. De Shari'ah -wetgeving is evenwel van toepassing op zowel moslims als niet-moslims.

In de grondwet werd een federale rechtsorde geïnstalleerd, maar de individuele emiraten hebben hier een *opt-out* mogelijkheid, waar Abu Dhabi, Dubai en Ras Al Khaimah gebruik van gemaakt hebben. Elk emiraat past de federale wetten toe in zijn rechtssysteem. Hoewel er dus wel enige variatie bestaat tussen de emiraten, bestaat elke rechtsorde over het algemeen uit de rechtbanken van eerste aanleg, de hoven van beroep, een Hof van Cassatie, en het federale Hooggeretshof, dat zetelt in Abu Dhabi. De rechtbank van eerste aanleg bestaat uit civiele, correctionele, en shari'ah rechtbanken. De structuur is dus complex met zowel duale rechtbanken, *Shari'ah*-rechtbanken en burgerlijke rechtbanken met een parallelle werking, die verschillende gebieden van het recht toepassen.

Er is geen onafhankelijke rechterlijke macht in de VAE. Het ministerie van Justitie benoemt rechters voor de federale rechtbanken, terwijl de rechters in Abu Dhabi, Dubai en Ras Al Khaimah worden benoemd door de respectieve leiders van die emiraten. De meerderheid van de rechters zijn niet-Emirati.

Commerciële geschillen met buitenlandse partijen worden vaak aanhangig gemaakt voor de burgerlijke federale rechtbanken. Problematisch wordt het als contractuele geschillen ook voor de strafrechtbanken kunnen komen, indien één van de partijen criminele fraude of diefstal voortvloeiend uit het contract te berde brengt.

Zoals in de meeste rechtsgebieden, worden de normale burgerlijke- en strafrechtbanken van eerste aanleg aangevuld met gespecialiseerde rechtbanken. Vanuit ons standpunt zijn de belangrijkste hiervan wellicht deze in de free zones, hoewel de handhaving van de uitspraken toch niet altijd even vlot verloopt omdat de gewone rechtbanken in bepaalde gevallen nog steeds een exequatur moeten verlenen (altijd voor arbitrage), waardoor de handhaving toch vaak wordt uitgesteld.

In Abu Dhabi, worden alle commerciële geschillen (wanneer de partijen niet voor arbitrage kozen) eerst gebracht voor het *Abu Dhabi Conciliation Department*. Als de partijen niet tot een oplossing komen, kunnen ze een gerechtelijke procedure beginnen in de rechtbank van eerste aanleg. Hoewel verwijzing naar het *Abu Dhabi Conciliation Department* door de partijen schijnbaar vereist dat ze de finaliteit van de beslissing van de bemiddeling accepteren, moet de gewone rechter de beslissing toch exequatur verlenen.

Ook het Dubai Chamber of Commerce and Industry (*DCCI*) heeft soortgelijke commerciële bemiddelings- en arbitrage faciliteiten die partijen in staat stellen te bemiddelen of voor arbitrage te kiezen onder auspiciën van de Kamer van koophandel. In 2004 werd het *Dubai International Arbitration Center* (*DIAC*) onafhankelijk van de Kamer.

In Dubai zijn er vervolgens ook op het gebied van de regelgeving een aantal bijzondere ontwikkelingen, en dan vooral door de oprichting van de vele vrije zones in Dubai die er, in verschillende mate, eigen regelgeving toepassen. De bekendste zijn het *Dubai International Financial Centre* (*DIFC*), de *Jebel Ali Free Zone* en *Dubai Media City*. De DIFC is waarschijnlijk de meest geavanceerde van de VAE vrije zones. Het is een "onshore" financieel centrum en werd opgericht teneinde de kloof tussen 's werelds belangrijkste financiële centra te dichten met een erkend centrum voor institutionele financiering, een regionale gateway voor kapitaal en investeringen. Het DIFC ontstond in 2004 en heeft zijn eigen regels voor de activiteiten van financiële instellingen, bedrijven en particulieren binnen het DIFC en eigen rechtbanken en faciliteiten voor arbitrage (het DIFC heeft enkel rechtsbevoegdheid voor entiteiten die er geregistreerd zijn). Het DIFC kan het burgerlijk- en handelsrecht van de VAE naast zich neerleggen, maar is nog steeds onderworpen aan het federale strafrecht. De wetten zijn gemodelleerd naar internationale 'best practices' en belichamen naar eigen zeggen het beste van het internationale financiële en handelsrecht.

4. Praktische benadering van de invoerregeling

4.1 Global Competition Index⁴ (GCI)

Bron: http://gulfnews.com/polopoly_fs/1.1379923!/images11/61617705.jpg

In de Global Competition Index⁵ (GCI) nemen de VAE (12e) het voortouw bij de Arabische landen met zeven plaatsen voorsprong op Qatar (16e), dat drie plaatsen moest prijsgeven in vergelijking met 2014.

De Verenigde Arabische Emiraten kregen een uitzonderlijk goed rapport en schoven dit jaar maar liefst zeven plaatsen op in de index die de competitiviteit van 144 landen vergelijkt aan de hand van verschillende indicatoren. De UAE staan schouder aan schouder met economische zwaargewichten als Zweden, Denemarken en Noorwegen, wat het sterke en stabiele commerciële en sociale klimaat bevestigt. De overige leden van de GCC presteerden minder goed, Saudi-Arabië (24e) en Koeweit (40e) daalden vier plaatsen, en Bahrein verglijdt met één plek naar de 44e plaats. Oman is de sterkste daler, met 13 plaatsen eindigt het op de 46e positie. Beïnvloed door de geopolitieke instabiliteit, staan hun sterke prestaties ook in schril contrast met de landen in Noord-Afrika, waar Marokko het hoogste geplaatste land is op de 72e plaats.

De snelle klim demonstrert van hoe ver de VAE is gekomen sinds de dieptepunten van de wereldwijde financiële crisis van 2007-09, toen het op de 37ste positie stond. De VAE scoort zeer goed in vele individuele categorieën, zo staat het land onder meer als eerste gerangschikt voor de afwezigheid van inflatie en van georganiseerde misdaad, als tweede voor de effectiviteit van de overheidsuitgaven, het ontbreken van handelsbelemmeringen, beschikbaarheid van geavanceerde

⁴ World Economic Forum, Global Competition Index 2014-2015: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>

⁵ World Economic Forum, Global Competition Index 2014-2015: <http://www.weforum.org/reports/global-competitiveness-report-2014-2015>

technologie en als derde voor het vertrouwen van burgers in de overheid en leiderschap, de afwezigheid van de overheidsbureaucratie, de kwaliteit van de havens, de efficiëntie van de douaneprocedures, het aantrekken van technologie door middel van directe buitenlandse investeringen en voor het aantrekken van professioneel talent.

4.2 De Transparency International World Corruption Index van 2014 ⁶

De VAE zijn één plaats gestegen in de *Transparency International World Corruption Index* van 2014, van de 26e naar de 25e plaats. Dit is de hoogste score van de regio, de VAE staan zelf boven Frankrijk, Portugal, Spanje en Polen gerangschikt, waaruit blijkt dat zelfs ontwikkelde Europese landen niet immuun zijn voor corruptie.

Maar er is nog werk aan de winkel, aldus Kinda Hattar, regionale coördinator van Transparency International.⁷ Het land scoorde opnieuw het hoogst van alle Arabische landen. Het Verdrag van de Verenigde Naties tegen Corruptie werd in 2006 geratificeerd door de VAE, en in 2013 werd een nieuwe anticorruptiewet opgesteld maar de nationale wetgeving komt nog steeds tekort volgens de internationale standaarden. Zo is er volgens Kinda Hattar een te beperkte toegang tot informatiewetten, geen bescherming voor klokkenluiders, overheidsfunctionarissen zijn onaanastbaar en de burgermaatschappij staat zeer zwak. Er is volgens laatstgenoemde ook een gebrek aan transparantie in de procedures voor openbare aanbestedingen.

Een uitgebreid rapport hierover is te raadplegen op het landenprofiel van de VAE op het Business Anti-corruption Portal, een referentie gebruikt door een aantal grote internationale organisaties, zoals de OESO, de VN, de Wereldbank, de IFC en Transparency International via <http://www.business-anti-corruption.com/country-profiles/middle-east-north-africa/united-arab-emirates/initiatives/public-anti-corruption-initiatives.aspx>.

4.3 De Economic Freedom Index 2014⁸

De score van de VAE op de Economic Freedom Index, een jaarlijkse gids gepubliceerd door The Wall Street Journal en de Heritage Foundation meet 72,4. Het land komt zo op de 25ste plaats te staan uit 178 landen, de VAE worden zo samen met Bahrain en Qatar gerangschikt als “mostly free”. De VAE is gerangschikt als 2de van de 15 landen in de regio van het Midden-Oosten en Noord-Afrika, en zijn totale score is hoger dan de wereldwijde en regionale gemiddelden.

De score is 1 punt hoger dan vorig jaar, met verbeteringen in arbeidsvrijheid, commerciële vrijheid en monetaire vrijheid, die opwegen tegen de dalingen wat betreft de controle op de overheidsuitgaven en afwezigheid van corruptie.

⁶ Transparency International, World Corruption Index 2015: <http://www.transparency.org/country/#ARE>

⁷ The National, Adam Bouyamourn, 3 december 2014: UAE ranked least corrupt nation in Arab world by Transparency International, <http://www.thenational.ae/business/economy/uae-ranked-least-corrupt-nation-in-arab-world-by-transparency-international>

⁸ <http://www.heritage.org/index/country/unitedarabemirates> of <http://www.heritage.org/index/pdf/2015/countries/unitedarabemirates.pdf>

De VAE kunnen vervolgens ook beter doen wat betreft de beginselen van de rechtstaat, de *rule of law*, die gehypothekerd blijft door het gebrek aan onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en de kwetsbaarheid voor politieke invloed. Bijna alle beschikkingen van de rechtbanken zijn immers het onderwerp van toetsing door het politieke etablissement.

U kan hierover een gedetailleerd rapport nalezen op de website van [Freedom House](https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2014/united-arab-emirates-0#.VK-<u>ieKLqI8E</u>), een onafhankelijke waakhond die zich toelegt op vrijheid en andere fundamentele rechten in de wereld: [https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2014/united-arab-emirates-0#.VK-ieKLqI8E](https://freedomhouse.org/report/freedom-world/2014/united-arab-emirates-0#.VK-<u>ieKLqI8E</u>).

Wat betreft de openheid van de markt hebben de niet-tarifaire belemmeringen geen significante afschrikkende werking, het gemiddelde invoertarief bedraagt 3,7 procent in de VAE.

De lancering van een bedrijf duurt zes procedures en acht dagen en er is geen minimumkapitaal vereist. Eigendom door buitenlanders is in vele sectoren van de economie evenwel beperkt tot 49 procent. De gronden in Abu Dhabi zijn eigendom van de overheid en *non-citizens* mogen enkel eigendom verwerven in bepaalde gebieden. Het arbeidsrecht is relatief flexibel, de loonkost van de tewerkstelling van een werknemer is matig. Verdere herstructurering van de zwaar gesubsidieerde overheidsgerelateerde entiteiten met zware schuldenlasten blijkt evenwel nodig.

De moderne financiële sector is efficiënt en competitief en de banken bieden een volledige waaier van diensten, ook Islamitisch bankieren wordt steeds prominenter. De staatsbanken hebben hun sterke aanwezigheid weten te handhaven, maar buitenlandse banken hebben ook meer dan 100 vestigingen in het hele land.

4.4 World Bank Doing Business Survey.

Ook wat de grensoverschrijdende goederenbewegingen (douaneprocedures bij in- en uitvoer) betreft, scoren de VAE heel wat beter dan België. De cijfers (voor een dry-cargo, 20-foot, full container load) tonen aan dat de VAE zijn gestegen van de 9de plaats in 2014 naar een 8ste plaats voor 2015. Ter vergelijking, België werd dit jaar op de 26ste plek gerangschikt.

Voorals wat de kostprijs betreft zijn de VAE een stuk goedkoper dan België, en qua snelheid van uitvoering bij in- en uitvoer zijn de VAE ook iets beter geplaatst:

VAE: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/united-arab-emirates#trading-across-borders>

Importprocedure	Duur (dagen)	Kost (in USD) per container
Vorbereiding documenten	4	200
Douane-afhandeling en technische controle	1	30
Haven- en terminalhandling	1	190
Binnenlands vervoer en behandeling	1	205
Totaal	7	625

Exportprocedure	Duur (dagen)	Kost (in USD) per container
Vorbereiding documenten	4	240
Douane-afhandeling en technische controle	1	30
Haven- en terminalhandling	1	190
Binnenlands vervoer en behandeling	1	205
Totaal	7	665

België: <http://www.doingbusiness.org/data/exploreeconomies/belgium#trading-across-borders>

Importprocedure	Duur (dagen)	Kost (in USD) per container
Vorbereiding documenten	4	270
Douane-afhandeling en technische controle	1	100
Haven- en terminalhandling	2	300
Binnenlands vervoer en behandeling	1	730
Totaal	8	1,4

Exportprocedure	Duur (dagen)	Kost (in USD) per container
Vorbereiding documenten	3	190
Douane-afhandeling en technische controle	1	100
Haven- en terminalhandling	2	300
Binnenlands vervoer en behandeling	3	650
Totaal	9	1,24

5. Internationale integratie

5.1 GCC Customs Union

De *Gulf Cooperation Council (GCC) Customs Union* (<http://www.gcc-sg.org/eng/index.html>), waartoe Saoedi-Arabië, Bahrein, Kuweit, Oman, Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten behoren, werd opgericht op 1 januari 2003. De *GCC Common Customs Law* werd afgekondigd in januari 2003, en sindsdien hebben de GCC-staten een gemeenschappelijk buitentarief (common external tariff/CET) van 5% voor de meeste goederen en rechtenvrije toegang voor goederen van oorsprong in een van de lidstaten van de GCC. Tussen de lidstaten zelf worden geen rechten geheven en goederen die ingeklaard werden in één van de GCC lidstaten kunnen vrij verhandeld worden met de andere lidstaten, zonder dat er in principe aan de grens met de andere GCC nog verdere douaneprocedures moeten worden vervuld, met uitzondering van de aangifte voor statistische doeleinden (*Statistical Declaration for Trade between GCC Countries*).

Op 1 januari 2008 vormden de leden van de GCC ook een gemeenschappelijke markt, die het vrije verkeer van diensten tussen de leden toelaat. Gezien de bedoeling om een eenheidsmunt in te voeren werd in januari 2010 een *GCC Monetary Council* opgericht door Bahrein, Koeweit, Qatar en Saoedi-Arabië.

5.2 GCC Harmonisatie

Binnen de *Gulf Cooperation Council (GCC)* werd een grote harmonisatie bereikt op verschillende gebieden, onder meer voor wat betreft samenwerking in wetgeving en judiciële aangelegenheden, op het gebied van veiligheid maar ook op vlak van de internationale economische relaties.

Deze economische samenwerking verloopt op verschillende vlakken: handel en de gemeenschappelijke markt, douanesamenwerking, het oprichten van een GCC octrooibureau, een toekomstige monetaire unie en een eenheidsmunt. Daarnaast werden er ook harmonisatieprojecten gelanceerd op niveau van de GCC voor bepaalde industriële sectoren zoals energie, transport,

landbouw en water, telecommunicatie, planning en statistiek. Gezamenlijke acties voor landbouw en water omvatten onder meer mechanismes die werden ingesteld om de flow van geïmporteerd landbouwmateriaal en dierlijke producten te vergemakkelijken in overeenstemming met de *GCC Customs Union Committee*.

De VAE hebben de eengemaakte regelgeving van de GCC overgenomen voor een hele reeks goederen:

- landbouw quarantaineregelgeving - agricultural quarantine regulations
- veterinaire quarantaineregelgeving - veterinary quarantine regulations
- regelgeving voor meststoffen - fertilisers regulations
- regelgeving voor pesticiden - pesticides regulations
- regelgeving voor de registratie van veterinaire medicijnen - veterinary medicines registration regulations
- regelgeving voor zaden, stekken en plantgoed - seeds, seedlings and cuttings regulations
- regelgeving voor bossen en weides - forest and pastures regulations
- eengemaakte regelgeving voor de etikettering van bepaalde goederen, zoals halalproducten, speelgoed, tabak en afgeleiden daarvan - unified regulations for the labelling of designated goods, e.g. halal products, tobacco and products thereof or toys
- gemeenschappelijke voorzieningen voor het beheer van chemicaliën - common provisions on the management of chemicals
- gemeenschappelijke meeteenheden en voorzieningen voor meetinstrumenten en voorverpakte goederen - common metrological units and provisions for measuring instruments and prepackaged goods

Deze geharmoniseerde GCC regelgeving heeft op heel wat vlakken (bijvoorbeeld meststoffen en pesticiden) een rechtstreeks bindend karakter. Voor wat betreft virale ziekten en veterinaire vaccinaties mogen de overheden van andere GCC lidstaten gebruik maken van specifieke laboratoria in Saoedi-Arabië. Daarnaast hebben de GCC-lidstaten een akkoord bereikt over gelijke tarieven voor landbouwkundige en veterinaire quarantainediensten aan alle grensposten van de GCC. Er wordt tevens een eengemaakte *GCC Customs Union Authority* opgericht.

5.3 Pan Arab Free-Trade Area (PAFTA)

De VAE zijn daarnaast ook sinds lid van de *Greater Arab Free Trade Agreement* (GAFTA), ook gekend als de *Great Arab Free Trade Area* of *Pan-Arab Free Trade Area* (PAFTA). Deze vrijhandelsovereenkomst werd gesloten tussen Algerije, Egypte, Irak, Jordanië, Libanon, Libië, Marokko, de Palestijnse gebieden, Soedan, Syrië, Tunesië en Yemen en de zes GCC-lidstaten.

Onder GAFTA zijn bijna alle handelsbelemmeringen opgeheven sinds 2005. Het akkoord voorziet ook oorsprongsregels die vooropstellen dat preferentiële oorsprong wordt verworven zodra de toegevoegde waarde meer bedraagt dan 40 % van de EXW- waarde.

Opn.: het lidmaatschap van Syrië in de Arabische Liga en GAFTA werd geschorst als gevolg van een unanieme beslissing van de andere lidstaten wegens het aanhoudende geweld tegen de Syrische bevolking.

5.4 Bilaterale akkoorden

GCC – EFTA vrijhandelsovereenkomst (GSFTA)

De uitvoering van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Gulf Cooperation Council (GCC) en de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA), die op 1 juli 2014 in werking trad, ondervindt verschillende struikelblokken bij de toepassing in de douanekantoren in de GCC. Terwijl de FTA wel van toepassing is in de praktijk in de EVA-lidstaten (IJsland, Liechtenstein, Noorwegen en Zwitserland), loopt de toepassing ervan in de GCC-landen naar verluidt achter, met als gevolg dat goederen van GCC oorsprong kunnen profiteren van een preferentiële behandeling bij invoer in de EVA-landen, mits het vereiste bewijs van oorsprong. De respectievelijke behandeling voor goederen van EVA herkomst wordt daarentegen waarschijnlijk op dit moment nog niet toegepast in de GCC-lidstaten.

GCC - Singapore vrijhandelsovereenkomst (GSFTA)

Singapore is het eerste land buiten het Midden Oosten dat erin slaagde om een vrijhandelsovereenkomst met de GCC staten te onderhandelen en te ondertekenen. Dit akkoord trad onlangs in werking (op 1 september 2013).

Het is een zeer ruim vrijhandelsakkoord dat handel in goederen (en daarbij horende oorsprongsregels) en diensten, investeringen, douaneprocedures, overheidsopdrachten, elektronische handel en economische samenwerking omvat.

Door de overeengekomen tariefmaatregelen kwalificeren ongeveer 95% van alle GCC-tarieflijnen voor rechtenvrije toegang. Meer tarieflijnen zullen volgen in 2018. Naast deze tariefmaatregelen,

werden ook niet- tarifaire maatregelen genomen. Zo werden bijvoorbeeld Singapore Halal Standards erkend en kunnen zowel bedrijven die gevestigd zijn in Singapore, onderdanen van Singapore als Singaporaanse verblijfhouders nu een meerderheidsaandeel verwerven in de belangrijkste sectoren van de GCC-markten.

B. DOUANEREGLEMENTERING INVOERFORMALITEITEN

1. Bevoegde administraties

De Federale Douane autoriteiten (*United Arab Emirates Federal Customs Authority*) bepalen het douanebeleid, houden toezicht op de uitvoering van de douane-gerelateerde wetgeving en het vertegenwoordigt de VAE in het binnen- en buitenland.

<http://www.fca.gov.ae/En/Home/Pages/default.aspx>

De lokale douane afdelingen voeren het douanebeleid uit in overeenstemming met het de *GCC Customs Law* en de nationale douanewetten (zie hieronder). De invoerprocedures en benodigde documenten in de zeven Emiraten van de VAE zijn in hoge mate gelijkaardig. Daarom wordt verder vooral rekening gehouden met het Emiraat Dubai.

- [Abu Dhabi Customs](#)
- [Dubai Customs](#)
- [Sharjah Customs](#)
- [Ajman Customs](#)
- [Umm Al Quwain Customs](#)
- [RAK Customs](#)
- [Fujairah Customs](#)

2. Wettelijk kader

De VAE hebben de eengemaakte GCC-douanewetgeving (de *GCC Common Customs Law*), die de douaneprocedures in alle GCC-lidstaten heeft geharmoniseerd aangenomen als kader voor de uitvoering van het douanebeleid via verschillende *customs policies* en *notices*. In principe zouden de douaneprocedures en documentaire vereisten in verschillende GCC-lidstaten dus gelijk moeten zijn. Toch zijn er nog verschillen.

3. Verplichte registratie van importeurs

Zoals dat overal het geval is, kunnen alleen bedrijven die bij de douaneadministratie als importeur of exporteur geregistreerd staan / erkend zijn, goederen (in eigen naam) invoeren in en uitvoeren uit de VAE. Bovendien mogen alleen natuurlijke- en rechtspersonen uit de VAE zich registreren.

Alle bedrijven en handelaars actief in de VAE moeten geregistreerd zijn bij het bevoegde departement van economische ontwikkeling (*Department of Economic Development*). Na een geslaagde registratie zal het departement een vergunning uitreiken voor de specifieke activiteit van de invoerder. Voorafgaand aan de registratie moet een specifieke handelsnaam worden geregistreerd en gereserveerd voor elke handelsentiteit.

Het concrete gevolg van deze registratieplicht is dat het niet mogelijk is om in de VAE als buitenlandse onderneming EXW te kopen of DDP te verkopen (voor zover deze leveringsvoorwaarden volgens de definitie van Incoterms 2010 worden toegepast).

Invoerders die specifieke goederen willen invoeren en verhandelen moeten een goedkeuring verkrijgen van het bevoegde Ministerie, dit moet gelijktijdig met de registratie- en vergunningsaanvraag worden aangevraagd. Daarnaast moet men zich registreren bij de Kamer van Koophandel van het betrokken Emiraat.

Vervolgens is een registratie bij de Haven- en douaneautoriteit (*Ports and Customs Authority*) noodzakelijk om een invoerders/uitvoerderscode te verkrijgen, dat bij alle toekomstige transacties en elektronische douaneformaliteiten nodig is zelf indien men zich voorafgaand geregistreerd heeft bij Dubai Trade (<http://www.dubaitrade.ae/>).

Agentuur in de VAE

In de VAE wordt, net als in de meeste andere landen van het Midden-Oosten, – en zoals dat in de *common law*-traditie ook het geval was – geen zeer strikt onderscheid gemaakt tussen handelsagentuur en de distributie/wederverkoop. Beide systemen van vertegenwoordiging zijn wettelijk verstrengeld en worden geregeld door de Federal Law nr 18 of 1981 (Commercial Agencies Law).

Deze wetgeving is gebaseerd op het principe dat buitenlandse ondernemingen niet rechtstreeks op de markt in de VAE mogen verkopen, maar hiervoor een tussenpersoon met de nationaliteit van de VAE moeten inschakelen. De functie van handelsagent blijft, net als voorheen, voorlopig uitsluitend voorbehouden aan staatsburgers uit de VAE. Agentuurovereenkomsten moeten verplicht worden geregistreerd bij het *Ministry of Economy* (zie <http://www.economy.gov.ae/English/CommercialRegisterDept/Pages/default.aspx>).

Bovendien is het vanuit de praktijk ook bijna onmogelijk om zonder tussenkomst van een lokale ‘agent’ in de VAE te verkopen aangezien de klant zelf vaak niet de aansprakelijkheid van de douaneformaliteiten (inclusief inzake productaansprakelijkheid) wil dragen en de buitenlandse leverancier hiervoor niet over de vereiste vergunningen beschikt. Zelfs als de ‘agent’ enkel als ‘facilitator’ optreedt (commissionair) terwijl de contractuele relaties rechtstreeks tussen leverancier en eindklant moeten worden gesitueerd, betekent dit dat de facturatie vaak over deze ‘agent’ verloopt waardoor we administratief met een situatie van ‘wederverkoop’ te maken hebben.

Belangrijke wijzigingen aan de Federal Law nr 18 of 1981 (Commercial Agencies Law) werden recent doorgevoerd in 2010 (Federal Law No 2 of 2010) nadat deze al eens in belangrijke mate werd gewijzigd door Federal Law No. 13 in 2006.

De wijzigingen uit 2006 die het gemakkelijker maakten voor de principaal om een agentuurovereenkomst van een bepaalde duur te beëindigen aan het einde van het contract werden echter deels teruggedraaid, en de voorwaarden voor de beëindiging en de hernieuwing van de overeenkomsten die onder deze wet vallen, werden terug streng aan banden gelegd.

Cabinet Resolution No. 3 of 2011 richtte vervolgens (opnieuw) een bijzonder comité “*Commercial Agencies Committee*” in om geschillen te horen die kunnen ontstaan met betrekking tot een

agentuur. Partijen kunnen bij een geschil niet onmiddellijk naar de rechter maar moeten het eerst voorleggen aan deze commissie.

4. Praktisch - de aangifte

Voor de aankomst van een lading moeten de vervoerder of zijn agent een voorafgaande kennisgeving bezorgen aan het douanekantoor van binnenkomst met informatie over de lading en de transportwijze.

Om de goederen vervolgens aan te geven bij de douaneautoriteiten moet een volledige en waarheidsgetrouwe douane aangifte (*customs declaration*) worden ingediend. Naast de douaneaangifte moeten ook een handelsfactuur (of pro forma factuur) en een vrachtdocument (een *Bill of Lading of Airway Bill*) worden voorgelegd. Er kunnen nog verdere documenten vereist zijn, zoals een verzekeringscertificaat, een certificaat van oorsprong, een paklijst of invoervergunningen, en afhankelijk van de aard van de goederen (goederen met een invoerbeperving) een document ter bewijs dat de importeur gemachtigd is om de goederen in kwestie in te voeren. Bovendien kunnen de douane of andere instanties bijkomende documentatie eisen indien zij van mening zijn dat de gebruikelijke documenten onvoldoende of twijfelachtig zijn. Los van de documenten voor de overheid, de importeur of de expediteur, kunnen bepaalde handelspraktijken ook documenten met zich meebrengen.

Vervolgens berekent de douane de verschuldigde heffingen en brengt de douane de aangever op de hoogte van de te betalen invoerrechten, die via een webbased betalingsdienst voldaan worden (*e-payment*).

De douaneautoriteiten in de VAE hebben de procedures geïnfomatiseerd om de snelheid van behandeling bij invoer, uitvoer en transit te bevorderen en via een online verklaring kunnen de voor de aangifte vereiste gegevens rechtstreeks worden aangeleverd.

In plaats van voor elke goederenbeweging een apart aangifteformulier te moeten invullen kan één enkel formulier (venster) worden gebruikt voor alle douaneregimes (invoer, uitvoer, transit, wederuitvoer en opslag in entrepot).

Bij twijfel over de goederencode, de douanewaarde, de oorsprong van de goederen, vrijhandelsakkoorden, of de goederen verboden dan wel beperkt toegelaten zijn, stelt Dubai Customs een online tool ter beschikking, waarbij een beoordeling door de douane kan worden aangevraagd. De tool is toegankelijk als onderdeel van de douaneaangifte via onderstaande link: <http://www.dubaicustoms.gov.ae/en/eServices/Pages/default.aspx>.

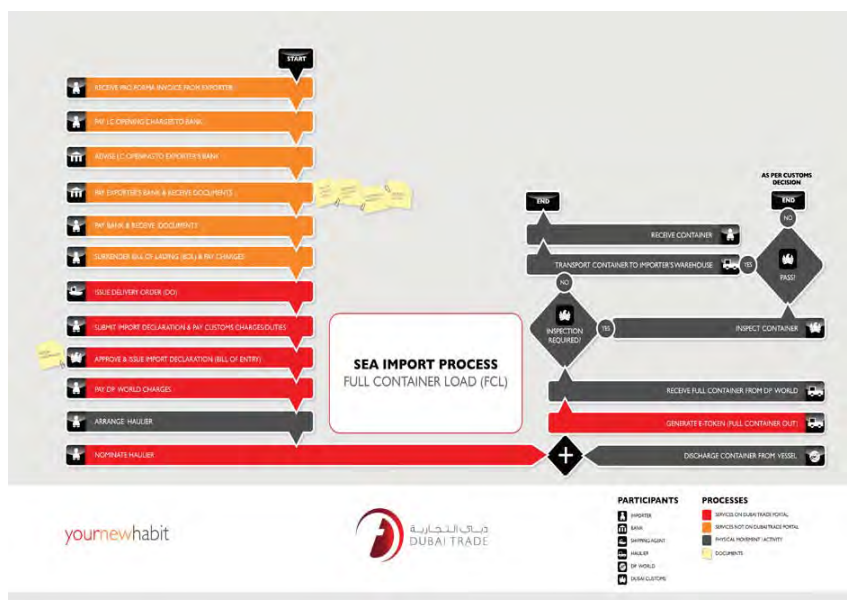
Documenten om de aanvraag te ondersteunen kunnen er worden geüpload; alternatieven zoals het voorleggen van papieren documenten, via smart Phone, fax of koerier worden aangegeven op de portaalpagina. Dubai Customs werkt samen met andere douaneautoriteiten uit de VAE, bijvoorbeeld van Al Khaymah in Rah en met de Federal Customs Authority.

De invoerdocumenten (zie hoofdstuk C. Documenten bij invoer) mogen in elke taal worden voorgelegd, maar het is aan te raden om dit te doen in het Arabisch of het Engels, of om een gepaste

vertaling mee te sturen. Over het algemeen moeten aanvraagformulieren worden ingevuld in dezelfde taal als waarin ze opgesteld zijn.

De term Perzische golf (*Persian Gulf*) mag niet worden gebruikt in vrachtdocumenten of ter markering. De indicatie van de bestemming als Arabische golf (*Arabian Gulf*) wordt aanvaard, maar beter is nog om de term 'Golf' ('*Gulf*') gewoon helemaal te vermijden.

Afhankelijk van de aard van de goederen kunnen verdere documenten vereist zijn (zie de hoofdstukken over specifieke goederen verder). Exporteurs moeten er rekening mee houden dat naast de officieel vereiste documentatie nog bijkomende eisen kunnen volgen, gebaseerd op de contractuele overeenkomst met de importeur. Indien een verkoopcontract of een L/C stelt dat bepaalde documenten moeten worden voorzien door de importeur, dan zijn die documenten ook verplicht, ongeacht de wettelijke vereisten.

Bron: <http://www.dubaitrade.ae/knowledge-centre/processes-a-procedures>

5. Invoer- en uitvoer restricties en verboden

5.1 Verboden

De GCC Common Customs Law heeft een aantal invoerverboden ingesteld. Enkele hiervan zijn absoluut; het is dus niet mogelijk om op het verbod een uitzondering aan te vragen. De VAE past deze verboden toe en heeft een additionele lijst opgesteld met verboden goederen.

Invoer wordt verboden om redenen van het milieu, gezondheid en veiligheid, religieuze en morele overwegingen, en om internationale verdragen te implementeren⁹. Het gaat bijvoorbeeld om de invoer van goederen die onverenigbaar zijn met het islamitische geloof en goede zeden; goederen van oorsprong uit Israël of met de Israëlische leuzen en vlaggen; apparatuur voor gokspelen enz.

U kan verboden goederen consulteren via <http://www.dubaitrade.ae/knowledge-centre/laws>.

5.2 Vergunningen

Voorafgaande machtiging door de bevoegde overheidsinstantie is vereist om specifieke goederen te importeren, bijvoorbeeld wapens en munitie, alle alcoholhoudende dranken, varkensvlees, tabaksproducten, publicaties, video- en audiotapes, telecommunicatie-apparatuur, alle levensmiddelen, dieren en hun producten, diervoeders, additieven, levende bijen en bijenkoninginnen, vuurwerk en explosieven. Andere goederen vereisen registratie, zoals dat het geval is voor farmaceutica.

5.3 Boycott en embargo

De invoer van goederen afkomstig uit Israël is verboden. De GCC heeft in 1994 echter wel beslist om de secundaire en tertiaire aspecten van de boycot tegen Israël te annuleren. Daardoor werden buitenlandse bedrijven die op de zwarte lijst stonden van deze lijst geschrapt, waardoor in se geen boycotverklaringen meer gevraagd moeten worden van invoerders uit de VAE hoewel dit in de praktijk nog steeds het geval kan zijn.

Krachtens de sancties opgelegd door zowel de Europese Unie als de Verenigde Staten voor de uitvoer naar Iran, worden leveringen via de GCC lidstaten steeds strenger opgevolgd door deze overheden. Wanneer een bedrijf niet voldoet aan de embargo-eisen en controlemaatstaven bij heruitvoer, kan dit bedrijf op een zwarte lijst terecht komen in de VS, waardoor zowel de actoren in de buitenlandse handel als de betrokken autoriteiten zich steeds meer bewust zijn van deze sancties en embargo's.

⁹ 20 The UAE is a signatory to the Convention on International Trade in Endangered Species (CITES), the Basel Convention, Rotterdam Convention, and the Kimberly process for trade in diamonds.

6. Douanewaarde

Bij invoer in de VAE moet, zoals dat in alle landen het geval is (cf. D.I.V. in de EU), een verklaring worden opgesteld waarin de opgave van de douanewaarde wordt toegelicht. Documenten die deze verklaring kunnen staven zijn de factuur, kostennota's van de vracht, de verzekeringspolis, enz.

Ingevolge artikel 26 van de *GCC Common Customs law juncto* artikel 1 Rules of implementation of the *GCC Common Customs Law* hanteert de VAE voor het vaststellen van de douanewaarde, zoals de EU en alle andere WTO lidstaten, de principes van het *Customs Valuation Agreement* van de WTO (http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/20-val_01_e.htm).

Hierbij worden zes verschillende methodes van waardebepaling voorgesteld in een bepaalde volgorde. Enkel wanneer de 'hogere' methode niet kan worden toegepast, mag de volgende methode gehanteerd worden:

1. transactiewaarde van de ingevoerde goederen (= te betalen prijs/factuurwaarde);
2. transactiewaarde van identieke goederen;
3. transactiewaarde van soortgelijke goederen;
4. deductieve methode (= kostprijs op de markt met aftrek 'binnenlandse kosten');
5. methode van de berekende waarde (= kostprijs in het land van herkomst met toevoeging 'buitenlandse kosten');
6. methode van de redelijke middelen.

De douanewaarde bij invoer is in de overgrote meerderheid van de transacties – als de invoer in het kader van een koopovereenkomst plaatsvindt – gebaseerd op de transactiewaarde van de goederen. De VAE gebruiken voor het vaststellen van deze transactiewaarde ('prijs') in de prijs bij aankomst in de VAE (= CIF-waarde). De transportkosten voorafgaand aan de invoer, de kosten van laden, overladen en de behandelingskosten voor aankomst in de VAE en de kosten van de transportverzekering maken in dus deel uit van de douanewaarde.

7. Invoerrechten

Het tariefschema is gebaseerd het GCC *Common External Tariff (CET)* en het is hoofdzakelijk *ad valorem*, behalve voor tabak.

Invoerrechten en bijkomende heffingen kan u raadplegen op de *Market Access Database*

(<http://madb.europa.eu/mkaccdb2/indexPubli.htm>); Hiervoor volstaat het op de startpagina het trefwoord 'Tariffs' aan te klikken (of ga rechtstreeks naar http://madb.europa.eu/madb/datasetPreviewFormATpubli.htm?datacat_id=AT&from=publi);

- selecteer vervolgens het land naar waarnaar u wil uitvoeren;
- voer de eerste 4 (of 6) cijfers van het douanetarief in of een goederenomschrijving in het Engels. Klik de zoekfunctie aan en (na een copyright notice) verschijnen de invoerrechten.
- door op het douanetariefnummer te klikken krijgt u de bijkomende heffingen (btw, douanebehandelingstaks, accijnzen, ...)

Via deze databank kan u de '*landed cost*' van uw producten opzoeken en dus ook of uitvoer wel of niet de moeite loont. Let op: u kan deze laatste website enkel via een Europese server consulteren.

8. Vrijstellingen

Section VIII (artikelen 98 tot 106) van de *GCC Common Customs Law* bepalen wanneer een vrijstelling van invoerrechten en andere heffingen wordt toegekend. Het gaat over goederen ingevoerd voor het corps diplomatique, strijdkrachten, persoonlijke bezittingen, import door charitatieve verenigingen en terugkerende goederen.

De VAE kent verder vrijstellingen voor grondstoffen, machines en apparatuur voor lokale fabrieken ingevoerd onder de lokale en *GCC Industries Laws*. Daarnaast kunnen vrijstellingen worden toegekend aan alle industrieën of bedrijven voor de invoer van goederen die nodig zijn voor hun activiteiten.

Free Trade Zones - FTZ

Elke vrije zone in de VAE wordt bestuurd door een onafhankelijke FTZ autoriteit die verantwoordelijk is voor de afgifte van FTZ exploitatievergunningen en het bijstaan van bedrijven om hun bedrijf te vestigen in de FTZ.

In tegenstelling tot het algemene stelsel voor buitenlandse investeringen in de VAE is voor bedrijven in een *Free Trade Zone (FTZ)* 100% buitenlandse eigendom toegelaten. Bedrijven gevestigd in de

FTZs zijn onder meer vrijgesteld van de regels betreffende agency/distributorship, sponsorship.

Geen kosten noch taken worden er aangerekend voor de invoer, de uitvoer en de opslag van goederen. Bovendien zijn er taks-incentives voorzien, zoals vrijstellingen of uitzonderingen, voor de geregistreerde economische spelers en hun werknemers.

Niet alleen is de invoer in een FTZ rechtevrij, buitenlandse zendingen mogen er ook rechtevrij worden overgedragen tussen verschillende licentiehouders van een FTZ. Goederen die uit een vrije zone zijn ingevoerd in de VAE worden behandeld als buitenlandse goederen en zijn onderhevig aan invoerrechten en andere kosten. Om producten te importeren vanuit een FTZ in het nationale grondgebied is een agent nodig.

Bedrijven die wensen te opereren binnen een FTZ moeten zich verplicht registreren als een filiaal of een buitenlands bedrijf, een bedrijf voor vrijhandelszones (*Free Zone Company – FZC/FZCO*) of een kantoor (*free zone establishment – FZE*) afhankelijk van hun kapitaalinvleg, het aantal eigenaars/mede-eigenaars en de bepalingen per FTZ.

De wettelijke bepalingen van de VAE betreffende de invoer van verboden en beperkte goederen binnen het grondgebied van de VAE zijn ook van toepassing in de vrijhandelszones. Alle transacties moeten bij de douane worden aangegeven. Bij zowel aankomst als vertrek van de goederen worden de *bills of entry/exit*, goedgekeurd door de douane, verplicht. De *Bills of entry* moeten verwerkt worden op de individuele naam van de licentiehouder van een FTZ. Retailverkoop is niet toegelaten in de vrije zones. De VAE kennen volgende vrijhandelszones:

- Al-Ajman Free Zone
- Abu Dhabi Airport Free Zone (ADAFZ)
- Khalifa Port and Industrial Free Zone (KPIZ) in Abu Dhabi
- Dubai Airport Free Zone (DAFZ)
- Al Fujayrah Free Zone
- Hamriyah Free Zone (Sharjah)
- Jabal 'Ali Free Zone (JAFZ) in Dubai
- Ra's Al Khaimah Free Trade Zone (RAKFTZ)
- Sharjah Airport Free Zone (Saif Free Zone)
- Umm Al Quwain Free Zone (Ahmed Bin Rasheed Free Zone).

Er werden ook speciale vrije zones opgericht voor verschillende productgroepen en/of – diensten. In Dubai zijn de volgende vrije zones operationeel:

- Dubai Internet City
- Dubai Media City
- Dubai Gold and Diamond Park
- Dubai Cars and Automotive Zone (DUCAMZ)
- Dubai Knowledge Village
- Dubai International Financial Center (DIFC)
- Dubai Multi Commodities Centre (DMCC)
- Dubai Technopark

Naast deze operationele vrije zones werden er ook gespecialiseerde *business parks* opgericht en andere vrije zones zijn nog in plannings- of constructiefase.

Met de Law No. 13/2011 vaardigde Dubai nieuwe bepalingen uit, waardoor bedrijven uit de vrije zone bepaalde handelsactiviteiten buiten de FTZ mogen uitoefenen, met name in het douanegebied van Dubai zelf. De uitvoerende bepalingen van deze wet moeten de precieze omvang, rechten en plichten van deze FTZ-bedrijven echter nog vastleggen.

De verantwoordelijke overheid is de Dubai Department of Economic Development en kan bereikt worden op volgende gegevens: P. O. Box 13223, AE-Dubai, telefoonnummers: +971 4 2229922, 2020201, faxnummer: +971 4 2225577.

9. Oorsprong

De EU en de GCC sloten (nog) geen vrijhandelsakkoord. Goederen met oorsprong 'EU' kunnen dus niet van een bijzonder preferentieel tarief genieten. Wel zijn zowel de EU als de VAE lid van de WTO en in dat opzicht kunnen goederen met EU-oorsprong wel genieten van het MFN-tarief.

Indien u goederen vervoert die wel de oorsprong hebben van een land dat een overeenkomst sloot met de VAE (zie hierboven - vrijhandelsakkoorden), moet een bewijs van oorsprong worden voorgelegd.

Het certificaat van oorsprong ter bewijs van de niet-preferentiële oorsprong is niet hetzelfde als een economisch certificaat, zoals gebruikt bij goederen die aan handelspolitieke maatregelen onderworpen zijn (antidumpingrechten, quota, handelsembargo's, enz.).

Wanneer de importeur of een bank hierom vraagt (bvb. met het oog op wederuitvoer, om commerciële redenen...), kan dit certificaat aangevraagd worden bij de Kamer van Koophandel van de exporteur (behalve indien de importeur u een bijzonder model voorlegt). De datum van dit certificaat mag niet later zijn dan de datum van de B/L.

10. Bijzondere economische douane regelingen

10.1 Douane entrepot

Goederen die het douanegebied binnenkomen kunnen in afwachting van hun definitieve bestemming onder douanetoezicht in een publiek of privaat entrepot (*bonded warehouse*) worden opgeslagen.

Zolang goederen zich in douane-entrepot bevinden worden de bij invoer van deze goederen verschuldigde rechten opgeschort door ze in een douane-entrepot op te slaan.

10.2 Tijdelijke invoer

De tijdelijke invoer in de VAE wordt geregeld onder Artikel 90 van de *GCC Common Customs Law*. Hierdoor is het mogelijk goederen tijdelijk in te voeren, mits borgstelling in de vorm van een bankgarantie, onder gehele of gedeeltelijke vrijstelling van invoerrechten.

Chapter V

Temporary Admission

Article 89

Subject to the provisions provided for in this chapter and in the Unified Economic Agreement of the Council countries and the other international applicable agreements, goods shall be temporarily admitted without collection of customs duties and taxes according to the conditions set forth in the Rules of Implementation.

Article 90

The director general may grant temporary admission to the following:

1. *Heavy machinery and equipment for completion of projects or for conducting the experiments and tests relating to such projects.*
2. *Foreign goods imported for completion of processing.*
3. *Items temporarily imported for playgrounds, theatres, exhibitions and like events.*
4. *Machinery and equipment imported into the country for repair.*
5. *Containers and packing imported for refilling.*
6. *Animals admitted in for grazing.*
7. *Commercial samples for exhibition.*
8. *The other cases so requiring.*

The items provided for herein shall be re-exported or deposited with the free zone, customs offices or warehouses during the temporary admission period prescribed by the Rules of Implementation.

Article 91

Provisions of the Unified Economic Agreement of the GCC states and the other international applicable agreements governing the temporary admission of vehicles shall be observed according to the instructions prescribed by the Rules of Implementation

Article 92

The materials and articles released by temporary admission may not be used, allocated or disposed of for purposes and objectives other than those for which they were imported and declared in the submitted declarations.

Article 93

Any shortage develops in the goods released by temporary admission when taken out shall be subject to the customs duties " taxes " applicable at the time of admission.

Article 94

The Rules of Implementation shall prescribe the conditions for practical application of the temporary admission and the guarantees to be produced.

Maar aangezien de VAE zijn toegetreden tot de ATA-conventie (*Customs Convention on the ATA Carnet for the Temporary Admission of Goods*) kan in bepaalde gevallen eveneens gebruik gemaakt worden van het ATA -carnet.

ATA- carnets kunnen gebruikt worden voor:

- beroepsmateriaal (bijv. voor pers, film, radio, technische installaties, reparatiemateriaal, enz.);
- tentoonstellingsmateriaal (bijv. constructie- en decoratiemateriaal voor de stand);
- stalen en monsters (met uitzondering van bederfbare goederen of verbruiksartikelen);

Het bovenstaande heeft betrekking op bijna alles: computers, reparatie tools, foto- en filmapparatuur, muziekinstrumenten, industriële machines, uitrusting voor gebruik door chirurgen, archeologen, zoölogen, entertainers, docenten etc. en gespecialiseerde of aangepaste voertuigen gebruikt door professionele organisaties.

Let op: bederfbare goederen, koopwaar en monsters om te worden verkocht of weggegeven mogen niet opgenomen worden op een ATA-carnet omdat deze dan terechtkomen in het commercieel verkeer van het gastland. Vervoermiddelen worden in principe niet gedekt door een ATA-carnet. Uitzonderingen op deze regel zijn auto's of motoren bestemd voor competitie en vervoersmiddelen aangepast voor de uitoefening van een beroepsactiviteit.

De formaliteiten worden bij aangifte aan de grens herleid tot het louter voorleggen van het ATA-carnet. Het ATA-carnet kan concreet immers voor verschillende grensaangiften gebruikt worden:

- de tijdelijke uitvoer van goederen uit de Europese Unie en, na afloop van de werkzaamheden, de wederinvoer zonder betaling van invoerrechten en/of invoer-BTW;
- de doorvoer over het grondgebied van een derde land of naar een kantoor waarlangs de goederen het gebied terug verlaten zonder doorvoervergunningen en/of borgstellingen;
- de tijdelijke invoer in de VAE zonder betaling van invoerrechten en de wederuitvoer.

Het ATA-carnet kan in België worden aangevraagd bij de Kamer van Koophandel van de zetel van de firma. De Kamer stelt zich in plaats van de betrokken onderneming borg voor de douaneschulden die in de VAE zouden kunnen voortkomen uit onregelmatig gebruik van het carnet, bijvoorbeeld als de goederen niet binnen de gestelde termijn en in hun oorspronkelijke toestand worden wederuitgevoerd.

De prijs van het ATA-carnet bestaat uit een vast bedrag, vermeerderd met een percentage van de waarde van de goederen en bedraagt momenteel¹⁰:

basisprijs	181,50 EUR
waarborg (terugbetaalbaar ten laatste 1 jaar na vervaldatum)	30,00 EUR
supplement bijkomende stroken	0,65 EUR/strook
supplement niet-leden Voka	45,00 EUR
verplichte verzekering ATA-conventie	
· Waarde materiaal lager dan 25.000,00 EUR	suppl. 0,839%
· Waarde materiaal van 25.000,00 tot 74.999,99 EUR	suppl. 0,655%
· Waarde materiaal van 75.000,00 tot 249.999,99 EUR	suppl. 0,419%
· Waarde materiaal gelijk of hoger dan 250.000,00 EUR	suppl. 0,261%

Meer algemene informatie over het carnet kan teruggevonden worden

- op de website van de internationale Kamer van Koophandel (ICC): <http://www.iccwbo.org/ata/id36365/index.html>
- op de website van de Belgische Federatie van Kamers van Koophandel: http://www.belgischekamers.be/nl/exportdocumenten/atacarnets_17.aspx
- In de VAE werd de *Dubai Chamber of Commerce and Industry* verbonden aan de *International Chamber of Commerce* (ICC) in Parijs en benoemd voor de uitgifte van ATA- carnets: <http://www.dubaichamber.com/services/ata>

¹⁰ <http://www.voka.be/limburg/diensten/exportloket/#ata>

11. Bijkomende heffingen

11.1. Douanebehandelingstaks

Goederen die in de douane-entrepots worden opgeslagen, worden onderworpen aan kosten van onder meer opslag, handling en verzekering nodig voor de opslag en controle van de goederen onder de geldende tarieven.

Goederen kunnen vervolgens ook onderworpen zijn aan de kosten van stapelen, verzegelen, analyse en andere verleende diensten.

11.2. BTW

De belasting op de toegevoegde waarde (BTW) bestaat niet in de landen rond de Golf. De *Gulf Cooperation Council* (CCG) bestudeert echter de invoering van een BTW aan 5% voor de hele regio. Volgens het International Monetair Fonds (IMF) zal deze introductie in fasen gebeuren. De Verenigde Arabische Emiraten (met name Dubai) en Qatar, die een op diensten gerichte economie hebben, zullen als eerste deze taks invoeren.

Het belangrijkste argument ten voordele van de invoering van BTW is het creëren van een bijkomende financiële stabiliteit door diversificatie van de overheidsinkomsten. De economische logica achter de invoering van deze belasting is inderdaad in die zin logisch dat de meeste landen uit de Golfregio zich zeer snel gaan richten zijn op diversificatie via sectoren als toerisme, hoteldiensten of financiële diensten.

Daarbij is het belangrijk op te merken dat in de Verenigde Arabische Emiraten enkel de buitenlandse bankfilialen en olie-, petroleum- of gasbedrijven belastingplichtig zijn. Deze bedrijven zijn onderworpen aan een progressieve belasting. Voor ondernemingen uit de olie- en gasindustrie en voor de buitenlandse banken die een inkomen hebben tussen 1.000.000 dirham (238.918,56 EUR) en 2.000.000 dirham (478.070,33 EUR) bedraagt de taks 10%. Deze kan oplopen tot 55% voor bedrijven met een inkomen van meer dan 5.000.000 dirham (1.194.787,40€). In Qatar bedraagt de belasting op de bedrijven 10% in het algemeen en 35% voor de olie- en gasbedrijven.

11.3. Antidumpingrechten, compenserende ('anti- subsidie') maatregelen

Dumping betekent het exporteren van goederen naar een buitenlandse markt tegen een prijs die lager is dan de productiekost of onder de "eerlijke" marktwaarde. Dumping is oneerlijke concurrentie en om deze praktijk te bestrijden hebben de GCC- lidstaten een aantal richtlijnen geformuleerd en een specifiek beleid uitgewerkt.

Dit ligt in essentie vervat in de *Federal Law No. 7* die de *GCC Common Law on Anti-dumping, Countervailing and Safeguards Measures (GCC Common Law)* en zijn uitvoeringsregels implementeert in de VAE.

Deze wetgeving sluit aan bij de Overeenkomst inzake de Anti-Dumping (artikel VI van de GATT 1994).

C. DOCUMENTEN BIJ INVOER IN DE VAE

1. Algemeen

Informatie over de documenten die bij inklaring in de VAE moeten worden voorgelegd vindt men onder meer op de “*Market Access Database*” van de Europese Commissie (<http://mkaccdb.eu.int/>)

Voor de invoerformaliteiten gaat u naar “*Exporters Guide to Import Formalities*”

1. selecteer het betrokken land (“*United Arab Emirates*”);
2. voer vervolgens de eerste 4 (of 6) cijfers van het douanetarief of een goederenomschrijving in het Engels in en dan krijgt u drie kolommen met hyperlinks:
 - een eerste met algemene informatie over de invoervorschriften;
 - een tweede met informatie over de documenten die in principe steeds nodig zijn en
 - een derde met de lijst van documenten die voor het geselecteerde product in het bijzonder vereist zijn.

klik op de hyperlink (formaliteit, naam van het document, ...- en u krijgt nadere informatie (hoe aanvragen, kostprijs, eventueel model ...).

In principe is het aan de importeur (agent, distributeur of jointventure-partner) in de VAE om zijn buitenlandse leverancier de nodige instructies te geven aangaande de documentaire verplichtingen waaraan hij moet voldoen voor de inklaring (vrachtbrief, factuur, packing list, oorsprongscertificaat, inspectiecertificaat, ...). Onder de Incoterms 2010 (Rubriek A 10) is de leverancier, als hij dergelijke instructies krijgt, gehouden tot een bijstandsplicht ‘voor rekening en risico van de koper’.

Behalve bij een verkoop DDP moet de verkoper m.a.w. “waar van toepassing, de koper op verzoek en voor rekening en risico van de koper tijdig verschaffen, dan wel hulp verlenen ter verkrijgen van, ieder document en iedere informatie, inclusief veiligheidsrelevante informatie, die de koper nodig heeft voor de invoer van de goederen en/of voor hun vervoer naar hun eindbestemming.” In het contract of in het documentair krediet (L/C) wordt doorgaans aangegeven welke documenten concreet nodig zijn.

2. L/C instructies

In de praktijk is het vaak pas wanneer de kredietbrief (L/C) wordt geopend, dat de koper aanduidt welke documenten hij precies nodig heeft. Het is daarom niet alleen belangrijk om steeds de overeenstemming van de kredietbrief met de contractuele afspraken te controleren, het is nog belangrijker om vooraf, al tijdens de contractuele onderhandelingen, aan de koper duidelijke instructies te vragen/geven aangaande de documenten die men in het kader van het documentair krediet wil meedelen. Op die manier kunnen amenderingen van de kredietbrief vermeden worden en spaart men heel wat kosten en tijd uit.

Dit kan door de koper een ontwerp van de kredietbrief te bezorgen of door tijdens de onderhandelingen als volgt instructies te geven:

Dear Sirs,

Please take note of our following INSTRUCTIONS FOR ISSUING A DOCUMENTARY CREDIT.

Be informed that all documentary credits issued in our favour must be sent directly to our bankers as per following instructions.

Note that we retain the right to refuse any documentary credit which does not meet following requirements.

Payment through

- *irrevocable documentary credit issued in our favour by any prime bank in your country*
- *available with advising bank*
- *payable for 100 pct. Of invoice value*
 - o *'at sight'*
 - o *'at ... days' after shipment*

Note: Advising bank must be instructed that they 'May add' their confirmation to the credit..

Important dates:

- *latest date of shipment: at least 3 months after issue date of credit;*
- *documents to be presented within 21 days after shipment date*
- *expiry date of credit: at counters of (verkoper moet zijn bank aanduiden)*

Important notices:

The documentary credit must state:

- *partial shipments and transshipments are allowed;*
- *following documents only to be asked under the documentary credit:*
 - for sea shipment: full set of the original bill of lading made out to order of issuing bank, notify applicant, marked 'freight collect/freight prepaid' (as per respective delivery terms)*

for air shipment: 'original nr 3' of the airway bill, consigned to L/C issuing bank, notify

applicant, marked 'freight collect/freight prepaid' (as per respective delivery terms)

for road shipment: senders copy of the CMR, consigned to L/C issuing bank, notify applicant, marked 'freight collect/freight prepaid' (as per respective delivery terms)

- *invoice*
- *certificate of origin*
- *insurance policy or certificate for 110 pct. Of invoice value covering all risks (in case of CIF or CIP delivery).*
-

Thanks for your kind cooperation in following up these instructions.

To avoid unnecessary amendments we kindly ask you to forward us by fax or e-mail your application form before giving definite instructions to your bank to issue the documentary credit.

Yours faithfully,

3. Handelsfactuur

De factuur heeft tal van functies. Op privaatrechtelijk vlak bevestigt zij het bestaan van een schuld in geld van de geadresseerde (de klant/debiteur) ten voordele van de afzender van de factuur (de leverancier/schuldeiser) en van de modaliteiten ervan (betalingstermijn, munt ...).

Daarnaast is de factuur een uitnodiging aan de geadresseerde om zijn schuld te betalen en vormt zij een beschrijving van een overeenkomst. Zo geldt de factuur dus ook, allereerst tegen de leverancier die de factuur heeft uitgereikt, als het bewijs van de overeenkomst.

De factuur is echter veel meer dan dat. Een factuur kan ook een kredietfunctie hebben (bijvoorbeeld omdat zij het mogelijk maakt de gefactureerde schuldvordering over te dragen of in pand te geven) en zij vormt het centrale document in het douane- en BTW-gebeuren (informatie over de toepasselijke BTW-regeling, document ter bepaling van de douanewaarde, ...). Zij vormt voor de transportverzekeraar een beschrijving van de aard en waarde van de goederen, enz.

In de internationale handel komen daar nog tal van functies bij en afhankelijk van het doel waarvoor men de factuur concreet wil gebruiken, zal de factuur bepaalde bijkomende vermeldingen moeten bevatten.

4. Factuur als document ter ondersteuning van de invoeraangifte in de VAE

De exportfactuur is het basisdocument voor de uitvoeraangifte (uit de EU) en de invoeraangifte (in de VAE). Zij bezorgt de douane en alle andere partijen die bij de douaneformaliteiten betrokken zijn (douaneagent, ...) de elementen voor het vaststellen van het goederentarief, voor het bepalen van de douanewaarde, voor de toepassing van de handelspolitieke maatregelen (vergunningen, contingenten, ...) en voor het verzamelen van de statistische informatie.

Daarom is het belangrijk dat de exportfactuur niet alleen aan de voorschriften voldoet die gelden in

het land van de exporteur – in België moet zij als uitgaande factuur kunnen worden verwerkt – maar in de mate van het mogelijke ook alle gegevens bevat die de importeur nodig heeft om de invoeraangifte in de VAE te kunnen invullen.

Er zijn geen specifieke vormvereisten voor een factuur. Hieronder vindt u de voorwaarden waaraan een factuur ter ondersteuning van een invoeraangifte in de VAE in principe minstens moet voldoen. Algemeen genomen gaat het om de ‘gewone principes’:

De factuur moet in het Engels of Arabisch opgesteld worden.

Het originele document moet worden ingediend. Bijkomende kopieën kunnen worden gevraagd, afhankelijk van de noden van de invoerder en/of de bepalingen van de bevoegde overheid aangaande goederen die aan invoerbepalingen onderhevig zijn), indien van toepassing.

De factuur moet worden geïdentificeerd door de Kamer van Koophandel en gelegaliseerd door de ambassade van de VAE in het land van uitvoer (zie verder bij legalisatie). De handelsfactuur wordt enkel gelegaliseerd wanneer zij samen met het oorsprongscertificaat wordt ingediend. Het is aangewezen om alle andere begeleidende documenten voor één transactie samen over te leggen voor legalisatie

Factuur moet minstens vermelden:

- naam en adres van de exporteur
- naam en adres van de geadresseerde
- naam en adres van de koper, indien anders dan de geadresseerde
- plaats en datum van uitgifte
- factuurnummer
- land van oorsprong (the notion "European Union" alone is not considered to be sufficient by the UAE authorities)
- transportinformatie, inclusief schipgegevens of vluchtnummer, plaats waar geladen werd, aanleghaven, vertrekdatum
- levering- en betalingsvoorwaarden
- markeringen en aantallen, nummer en type van verpakkingen,
- precieze beschrijving van de goederen onder verwijzing naar de HS-code met handelsmerken, serienummers, materiaalcompositie (in the case of narcotic and psychotropic drugs and their precursor chemicals, the manufacturing and expiry dates must additionally feature in the invoice)
- hoeveelheid goederen
- prijs en hoeveelheid per stuk, totale hoeveelheid van elk product en totale marktwaarde van de goederen (het totaal bedrag van de factuur moet in AED vermeld worden)
- handtekening en firmazegel van de uitvoerder

Merk op:

Als de factuur meer dan één pagina bevat, moeten de pagina's omgeplooid worden in één hoek en gestempeld door de exporteur om hun samenhang te verduidelijken.

Indien de aangever niet in slaagt om de originele factuur of andere noodzakelijke documenten in te dienen, dient een aanbetaling ten bedrage van 1.000 AED te worden gedaan. Dit bedrag wordt enkel terugbetaald bij de presentatie van de originele documenten binnen de 60 vanaf de datum van de douane-aangifte.

Het is verder aangewezen om op de factuur een authenticiteitsclausule op te nemen als volgt: *'We hereby declare that the mentioned merchandise is being exported for our own account. The goods are of pure ... (land van oorsprong vermelden – bv. Belgian) origin.'*

Als de goederen de oorsprong van meerdere landen hebben, dan moet dit op overeenkomstige wijze in de verklaring worden opgenomen, bv. *'They contain ... (oorsprong) materials and they are being exported from ... (land van uitvoer).'*;

Als de importeur verzoekt om de fabrikant van de producten op de factuur te vermelden, moet de volgende verklaring worden aangebracht: *'The goods are manufactured by'* (naam en volledige adres fabrikant)'.

Het is mogelijk dat bijvoorbeeld in de L/C een andere formulering wordt voorgeschreven;

5. Declaration of the Manufacturer:

Soms vraagt de importeur een apart document waarbij de verkoper bevestigt dat de goederen door hem in het land, vermeld op de factuur werden geproduceerd. Op te maken in het Engels (of Arabisch) op briefpapier van de verkoper in 1 exemplaar. Visum door de vernoemde Kamers van Koophandel (en eventueel legalisatie) indien gevraagd door de importeur.

Verplichte vermeldingen: naam en adres exporteur en importeur, factuurnummer en datum, goederenbeschrijving, naam en adres elke fabrikant, plaats datum en handtekening.

Deze verklaring moet verwijzen naar het certificaat van oorsprong en kan als volgt geformuleerd worden: *'We hereby declare that the mentioned merchandise is being exported for our own account and that the goods are of pure national origin of the exporting country/of pure national origin of the country the goods originated from Country of origin: (land). Manufacturers of the goods are:'* (volledige naam en adres van de producenten).

6. Documentair krediet

De factuur is verder het referentiedocument voor het opstellen van de transportdocumenten, de verzekeringscertificaten, de uitvoering van het documentair krediet.

In het kader van de betalingscondities (L/C) kunnen dan ook bijzondere factuurvermeldingen noodzakelijk zijn. Om het goed functioneren van het documentair krediet te garanderen, moet de verkoper (en zijn bank) er bij het opstellen van de facturen met name op toezien dat:¹¹

- de factuur werd uitgereikt door de begunstigde van het documentair krediet, diegene dus voor wie de betaling onder L/C bestemd is
- de factuur werd gericht aan de aanvrager van het documentair krediet (de koper), tenzij het L/C zelf anders bepaalt
- de factuur niet “pro-forma” of “provisional” wordt genoemd
- de factuur de goederen omschrijft in overeenstemming met de goederenomschrijving die het L/C gebruikt
- op de factuur geen bijkomende elementen ter beschrijving van de goederen worden opgenomen die vragen zouden kunnen doen rijzen aangaande de hoedanigheid of de waarde van de goederen
- de goederenspecificaties, prijs en betalingsvoorwaarden op de factuur letterlijk overeenstemmen met die van het L/C
- iedere andere informatie (merken, nummering, transportinformatie ...) op de factuur overeenstemt met de informatie op de andere begeleidende documenten (paklijst, transportdocumenten ...)
- de facturatiemunt overeenkomt met die van de wissel onder het L/C
- het totale factuurbedrag het beschikbare bedrag van het documentair krediet niet overschrijdt
- de factuur de hele levering betreft die door het L/C gedekt wordt (tenzij deellieferingen toegelaten zijn)
- de factuur, indien zo vereist in het L/C, ondertekend, geïllustreerd, gelegaliseerd, consular gelegaliseerd ... is
- de informatie op de factuur aangaande transport, verpakking, gewicht, vrachtkosten en andere kosten van transport, behandeling en opslag ... overeenstemt met de gegevens die op andere documenten vermeld worden
- het correcte aantal originelen, duplicaten en/of kopieën van de factuur wordt uitgereikt.

Voor nadere details kan men de *‘International Standard Banking Practice for the Examination of Documents under Documentary Credits (2013 revised edition), ICC Publication n° 745’* consulteren.

Merk op: als voor de betaling met een documentair krediet wordt gewerkt of met een documentair incasso, worden de factuur en de andere handelsdocumenten niet rechtstreeks naar de klant

¹¹ CH. del BUSTO, ICC Guide to Documentary Credit Operations, ICC Publication 515, 1994, p. 98-99.

verstuurd maar gebeurt dit via de bank. Dat betekent dat, in de mate dat bepaalde documenten de goederen moeten vergezellen, extra exemplaren moeten worden uitgereikt. In dit geval hebben de bepalingen van de L/C of de documentaire instructies vanuit het standpunt van de verkoper overigens VOORRANG op de geldende administratieve bepalingen. Voor een exporteur is het namelijk belangrijker dat de geleverde goederen betaald worden, dan dat zij in het land van bestemming kunnen worden ingevoerd.

7. Proformafactuur

Een proforma factuur wordt vaak gevraagd voor de financiering (opening L/C), voor de aanvraag van een invoervergunning of wanneer een voorschot of voorafbetaling wordt gevraagd. Vaak geldt zij als orderconfirmatie en zij wordt doorgaans, zoals de factuur, ondertekend en van een firmazegel voorzien. Dit document kan ook worden gebruikt bij tijdelijke invoer, leveringen zonder betaling, ...

In de praktijk kan het – zeker bij een eerste levering – interessant zijn om de koper voorafgaand aan verzending van de goederen een proforma factuur ter verificatie te bezorgen zodat de definitieve factuur correct wordt opgesteld.

Zorg er, zeker wanneer de proforma wordt gebruikt in het kader van een L/C, steeds voor dat de uiteindelijke factuur naar het evenbeeld van de proforma kan worden opgesteld.

8. Paklijst

Een paklijst is de gedetailleerde lijst van de verscheepte goederen met o.m. de hoeveelheden, het aantal eenheden, afmetingen, bruto- en nettogewicht. Het document is nodig voor de douaneklaring, en helpt de douaneagent bij de afhandeling van de invoerformaliteiten.

De paklijst wordt best in het Engels of in het Arabisch opgesteld, zo niet kan de douane voor controledoelinden een vertaling vragen. Zij wordt meestal in 3 exemplaren uitgereikt en er gelden geen bijzondere vormvoorschriften (volg instructies klant).

9. Certificaat van oorsprong

- steeds vereist
- moet in origineel worden ingediend
- best in het Arabisch of het Engels
- de oorsprongsaanduiding '*European Community*' wordt meestal niet aanvaard. Vermeldt daarom ook het oorsprongsland in vak 3 op het certificaat ('*Belgium (European Community)* '). Vak 4 ('Gegevens in verband met vervoer' normaal gezien facultatief) moet ingevuld worden
- bij gemengde/meerdere oorsprong: vermelding verdeling oorsprong (%) toe te voegen op een '*Appended Declaration to Certificate of Origin*' (in enkelvoud); ook dit document moet gelegaliseerd worden
- aparte oorsprongscertificaten kunnen worden gevraagd voor zendingen die goederen van meerdere oorsprongslanden bevatten

- geïmporteerd door de Kamer van Koophandel, en gelegaliseerd door de consulaire diensten van de ambassade van de VAE
- Het certificaat bevat doorgaans een formule op de rugzijde of een afzonderlijke fabrikantenverklaring (zie verder): *'We hereby declare that the mentioned merchandise/foodstuff is being exported to the UAE on our own account. The goods are of pure national origin of ... (oorsprong). We certify that the goods are manufactured by: ... (naam en adres fabrikant).'*
- de 'Boycot Israël verklaring' wordt niet wettelijk voorgeschreven maar kan door de importeur gevraagd worden
- gelet op beperkingen m.b.t. vermeldingen op het Europees model van oorsprongscertificaat, worden bijkomende nationale vermeldingen vaak vermeld op een apart document dat aan het certificaat van oorsprong wordt gehecht. Bovendien zijn de Kamers van Koophandel niet verplicht dergelijke aanvullende verklaringen te viseren
- voor tariefpreferentie: bv. GCC of GAFTA-oorsprongscertificaat.

Let op:

- Ook alle andere begeleidende documenten met betrekking tot dezelfde uitvoer moeten worden gelegaliseerd, in het bijzonder de handelsfactuur. Het is aangewezen om de corresponderende factuurnummers te vermelden op het certificaat van oorsprong onder verwijzing van de HS- code in de goederenomschrijving.
- Wanneer aangever geen origineel gewaarmerkt document kan overleggen, wordt gewoonlijk een borg gevraagd, die terugbetaald kan worden mits schriftelijke toezegging om de originele documenten binnen de 60 dagen na deze verklaring in te dienen.
- De originele handtekening (best met blauwe inkt) en de zegel van de kamer zijn verplicht, elektronische handtekeningen worden meestal niet geaccepteerd.

10. Vrachtbrief

Bij inkleding moet de vrachtbrief (B/L voor zeevervoer; AWB voor luchtvracht) aan de douane worden voorgelegd. In plaats van de *Ocean B/L* kunnen ook een *Seawaybill*, *Express B/L*, ... worden gebruikt maar deze documenten hebben, zoals de AWB, niet het karakter van "goederentitel". Zij kunnen dus niet door endossering worden overgedragen. Ze laten echter wel toe dat de koper, zonder in het bezit te zijn van zijn origineel exemplaar van de vrachtbrief, in het bezit van de goederen kan treden.

Dat kan een voordeel zijn (geen "detention" in de VAE bij vertraging in de verzending van de documenten), maar ook een nadeel (bij documentaire incasso's).

Een orderconnossement is toegestaan als op de B/L een "notify-adres" is vermeld. Vraag aan de scheepvaartlijn instructies voor een correcte endossering van de B/L! In het geval er voor de betaling met een L/C wordt gewerkt, zal de krediet openende bank meestal vragen dat (1) de B/L aan haar order wordt geconsigneerd met (2) de verplichting de aanvrager van het krediet (of zijn agent) te verwittigen van de aankomst van de goederen. Op die manier verzekert de bank zich ervan (1) dat de koper de goederen niet in ontvangst kan nemen zonder de gewenste waarborgen te stellen en (2) dat de koper aan de andere kant toch tijdig de ontvangst voorbereidt om het betalen van "detention" te vermijden.

Als het om gevaarlijke goederen gaat, moet een "*dangerous goods declaration*" de zending vergezellen.

11. Verzekeringcertificaat

Contractueel kan de verkoper zich ertoe verbinden om een transportverzekering af te sluiten. Dat is bijvoorbeeld het geval bij een CIF- of CIP-verkoop maar ook bij FCA- en FOB-leveringen ("*additional service*") heeft de verkoper vaak de verplichting om het transportrisico te verzekeren. In voorkomend geval zal de kredietbrief de betaling vaak afhankelijk maken van overlegging van een verzekeringscertificaat volgens de afgesproken dekkingsmodaliteiten (*minimal*

cover/maximum cover/war risk/SRCC (Strike/Riot/Civil Commotion).

In dat geval zal aan de koper/importeur een verzekeringscertificaat moeten worden bezorgd zodat hij, als bij aankomst schade aan de goederen wordt vastgesteld, de verzekering kan aanspreken.

12. Halal

Niet alleen bij de invoer van vlees, vers of diepgevroren of van pluimvee, maar ook voor andere levensmiddelen, verpakking voor levensmiddelen, cosmetica en verzorgingsproducten, wordt vaak de overlegging van een Halal-certificaat gevraagd. Dit document moet in het Engels of het Arabisch worden opgesteld.

In België zijn verschillende instanties bevoegd ("Islamitisch en Cultureel Centrum van België" - <http://www.centreislamique.be/>; VZW ECCH - <http://www.ecch.be/>; Eurohalal - <http://www.eurohalal.be/>).

Het Halal-certificaat moet bij de levering de transportdocumenten vergezellen; verpakte halal-levensmiddelen moeten de vermelding van het woord 'halal' dragen. Certificatie mag ook worden aangebracht in de vorm van een halal-zegel op het etiket.

Voor meer details, zie verder onder het hoofdstuk productreglementering.

13. Legalisatie

De VAE zijn niet aangesloten bij het Verdrag tot afschaffing van de vereiste van legalisatie van buitenlandse openbare akte.¹² Bijgevolg zijn er verschillende formaliteiten nodig voor de authenticatie en legalisatie van documenten.

Hierdoor moeten officiële documenten steeds consulaire gelegaliseerd te worden en volstaat een apostille-aanvraag niet.

Een visum moet worden aangevraagd via de Kamer van Koophandel van de zetel van de exporteur.

Vervolgens zal het document eveneens gelegaliseerd moeten worden door de consulaire afdeling van de ambassade van de VAE.

De ambassade kan aanvullende voorwaarden stellen, bv dat een formele brief met de details van de te legaliseren documenten wordt toegevoegd, of dat gekopieerde documenten niet kunnen worden gelegaliseerd.

Ambassade van de VAE (consulaire afdeling)

Adres: Koloniënstraat 11- 1000 Brussels

Telefoonnummer: +3226406000

Faxnummer: +3226477816

E-mailadres: consbruxelles@mofa.gov.ae

Website: <http://uae-embassy.ae/Embassies/be/Content/2780>

¹² den Haag, 5 oktober 1961; wet van 5 juni 1975, BS 7 februari 1976 – Apostille-verdrag.

Een bijkomende certificatie door de *Arab- Belgian- Luxembourg Chamber of Commerce* (ABLCC) kan worden gevraagd. De certificatie- en legalisatieprocedure kan wel worden ingekort voor de invoer van stalen en monsters van beperkte waarde (niet meer dan EUR 500).

Arab Belgian Luxembourg Chamber of Commerce

Adres: 60, Rue Mignot Delstanche - 1050 Brussels Belgium

Telefoonnummer: +32.2.344.82.04

Faxnummer: +32.2.347.57.64

E-mailadres: info@ablcc.org

Website: <http://www.ablcc.org>

De officiële, volledige naam van het land waar de documenten zullen worden voorgelegd moet op het document worden vermeld (*United Arab Emirates, Dubai*), de benaming “GCC” of “Gulf Cooperation Council” is onvoldoende.

Vertalingen moeten worden uitgevoerd door beëdigde vertalers en vereisen daarnaast vaak een bijkomende legalisatie.

De meeste Kamers van Koophandel hebben een koerierdienst die voor u – tegen betaling (doorgaans tussen 80 en 100 €) –de opgelegde legalisatie/visumformaliteiten kan vervullen.

D. PRODUCTCERTIFICATEN

1. Industriegoederen- Normen en technische voorschriften

Heel wat goederen moeten voldoen aan de geldende GCC-standaarden, federale normen of aparte vereisten per Emiraat, zoals vastgelegd door de bevoegde instanties. Zij kunnen maatregelen opleggen gaande van verplichte verklaringen en conformiteitsattesten tot registratie, typegoedkeuringen en controle van de fabrieken.

Goederen moeten bij invoer in de VAE dus voldoen aan het conformiteitsschema van de Emiraten (*Emirates Conformity Assessment Scheme – ECAS*)¹³ ontwikkeld door de (*Emirates Authority for Standardization and Metrology – ESMA*) én aan de normen en standaarden ontwikkeld door de *GCC Standardization Organization (GSO)*, in de schoot van de *GCC standardisation authorities*.

De technische voorschriften betreffen in het bijzonder de bescherming van de volksgezondheid, van de consument, van de nationale veiligheid, de religieuze en openbare orde en de bescherming tegen bedrieglijke praktijken.

De GSO werkt hiervoor nauw samen met de nationale GCC-standaardisatie-instanties. De werkgroepen van de GSO ontwikkelen normen en standaarden die binnen de GCC worden toegepast, bijvoorbeeld op gebied van halal-certificatie (bijv. Islamitische slacht- en voedselverwerkingsprocessen), van motorvoertuigen en banden, evenals de *Gulf Toys Technical Regulation (GTTR)* die van kracht zijn in alle GCC lidstaten (zie hieronder).¹⁴ De GTTR komt grotendeels overeen met de *Directive 88/378/EEC* over de veiligheid van speelgoed, evenals IEC 62115 voor elektrisch speelgoed.

Behalve conformiteitsinspectie en –certificatieprocedures kan men ook een “G”-markering aanvragen (zie hieronder). Een bevoegde instantie zal dan het speelgoed testen en de productiesite inspecteren om de producent te certificeren en het merkteken toe te kennen. Zie ook de overeenkomstige hoofdstukken voor details over de vermelde goederen.

¹³ Het gaat over een beperkt aantal consumentengoederen bijv. sigaretten, verfproducten, bewerkte banden, huishoudelijke detergents en elektrische apparaten, smeermiddelen, speelgoed voor kinderen en batterijen voor voertuigen..

¹⁴ The GTTR largely corresponds with Directive 88/378/EEC on the safety of toys, as well as IEC 62115 for electrical toys.

Een "rapid alert system" voor goederen onderworpen aan standaarden en normen, vergelijkbaar met de GRASF voor voedingswaren (zie hieronder), wordt momenteel geïntroduceerd in de GCC. Via dit systeem zijn al eenvoudige maatregelen voor het testen en vrijgeven van verschillende niet-eetbare consumentengoederen vastgelegd en het systeem wordt nog verder uitgebouwd.

Het standaardisatiesysteem is gebaseerd op de internationale normen en standaarden¹⁵ onder het agreement on Technical Barriers to Trade van de Wereldhandelsorganisatie (*World Trade Organisation - WTO*), er ontstaan dus weinig conformiteitsproblemen en wanneer geen GCC normen of standaarden van toepassing zijn worden internationale standaarden (ISO, CE, ...) over het algemeen aanvaard.

In overeenstemming met de GCC-bepalingen van toepassing zullen goederen onderworpen aan conformiteitsvereisten worden gecontroleerd door de ESMA in het douanekantoor van aankomst. Na een positieve inspectie zal er een positief douaneverslag (*Customs Release Certificate for Goods Subject to Conformity Measures*) worden afgeleverd, waarna de goederen op de markt mogen worden gebracht. De gegevens verkregen tijdens deze inspectie kunnen ook aan andere lidstaten worden doorgestuurd via het hoger vermeld snelle verwittigingssysteem voor niet-voedingswaren.

Constructiemateriaal en juwelen worden gecontroleerd door de regionale kantoren van het betrokken Emiraat en de eigenlijke inspecties worden uitgevoerd door hun centrale laboratoria. Er werden binnen de Emiraten verschillende certificatiemethodes ingevoerd waarmee de conformiteit van de goederen met de geldende regels kan worden vastgesteld.

Daarenboven vereist het Kimberley Process (*Kimberley Process Certification Scheme – KPCS*) dat bij het verhandelen van ruwe diamanten bepaalde criteria gehanteerd worden. Ingevoerde ruwe diamant moet bijvoorbeeld vergezeld gaan van een certificaat gevalideerd door de bevoegde overheid in het land van oorsprong, het "Kimberley Process certificate".

Voor verdere informatie over de toegepaste standaarden kan men het best de bevoegde overheid per betrokken product contacteren. Indien er geen standaarden van de GCC of de VAE van toepassing zijn op een bepaald product kunnen leveranciers verklaren dat hun goederen voldoen aan internationaal aanvaarde standaarden. Een eigen verklaring wordt gewoonlijk aanvaard.

¹⁵ De regels zijn gebaseerd op internationale standaarden, richtlijnen en aanbevelingen opgesteld door internationale organisaties, o.m. ISO (International Organization for Standardization), de *International Plant Protection Convention (IPPC)*, de *World Organisation for animal Health (OIE)* en de Codex Alimentarius.

2. Bijzonderheden

Een aantal goederen wordt niet zomaar toegelaten tot het grondgebied van de VAE. Hoewel zij niet verboden zijn, moet wel een invoervergunning, een specifieke toelating of ander document voorgelegd kunnen worden alvorens de douane de goederen kan inklaren.

Een overzicht van de handelsbelemmeringen die Europese exporteurs ondervinden wanneer ze goederen naar de VAE uitvoeren en waarvoor de EU oplossingen zoekt, is ook terug te vinden op de website van de Market access database:

<http://madb.europa.eu/madb/indexPubli.htm>

Ga naar 'trade Barriers' en selecteer 'United Arab Emirates'. U krijgt een overzicht van de handelsbelemmeringen, evenals een uitgebreide beschrijving van deze belemmeringen en de acties die de EU reeds ondernam om deze belemmering op te heffen.

Hierna volgt een kort overzicht.

2.1 Dieren en producten van dierlijke oorsprong

De invoer van dieren en bepaalde producten bestemd voor het kweken van vee vereisen een vergunning voor de invoer van de betrokken goederen vanwege het Ministerie van Milieu en Water (*Ministry of Environment and Water- MOEW*) om de lading te kunnen klaren.

Ladingen met levende dieren of dierlijke producten worden aan een veterinaire inspectie onderworpen bij het douanekantoor van invoer en moeten steeds vergezeld gaan van een gepast veterinair certificaat. Indien niet expliciet vermeld in dit certificaat, moeten bijkomende certificaten aangaande bepaalde dierlijke ziekten (zoals Boviene spongiforme encefalopathie (BSE – gekkekoeienziekte of vogelgriep / H5N1-virus) of betreffende toegelaten hoeveelheden van bepaalde vervuilende stoffen, zoals dioxine of stralingsresten, worden opgenomen. Certificaten uitgegeven door de bevoegde overheden van eender welke EU-lidstaat worden aanvaard indien alle door de autoriteiten van de VAE gevraagde informatie geleverd wordt.

De MOEW moet ten laatste een week op voorhand op de hoogte worden gebracht van de dag en het uur van aankomst van de lading in het land, van de transporteur en van het referentienummer van de lading. Voor de eigenlijke invoer neemt men daarom best contact op met het Ministerie via volgende contactgegevens: Ministry of Environment and Water (MOEW), P.O. Box 1509, AE-Dubai, telefoonnummers: +971 4 2148424, 2148444, faxnummers: +971 4 2655822. Na een positieve inspectie van de lading zal een klaringscertificaat voor goederen onder veterinaire controle (*Release Certificate for Goods under Veterinary Control*) worden afgeleverd.

De douaneprocedures voor dieren en goederen van dierlijke oorsprong kunnen worden doorlopen

- *Abu Dhabi:*
 - *Abu Dhabi International Airport*
 - *Al Ghowayfat*
- *Al Ain:*
 - *Khatm Al Shakla*
- *Dubai:*
 - *Dubai International Airport*
 - *Jabal 'Ali Seaport*
 - *Hamriyah Seaport*
 - *Al Marasy Seaport*
 - *Al Owayer (also written Awir occasionally) Quarantine*
 - *Nad Al Shiba office*
 - *Hatta border centre*
- *Ajman:*
 - *Ajman Seaport*
- *Sharjah:*
 - *Sharjah International Airport*
 - *Khaled Seaport*
 - *Hamriyah Seaport*
- *Umm Al Quwain:*
 - *Umm Al Quwain Seaport*
- *Ra's Al Khaymah:*
 - *Ra's Al Khaymah Airport*
 - *Ra's Al Darah*
 - *Sagr Seaport*
- *Fujayrah:*
 - *Al Fujayrah Seaport*
 - *Fujayrah Airport*
 - *Khatm Al Malaha*

Khor Fakkan Seaport.

Bepaalde beschermende maatregelen kunnen van toepassing zijn op sommige levende dieren of dierlijke producten, bijvoorbeeld als gevolg van het uitbreken van besmettelijke ziekten. Informatie aangaande de gezondheidsstatus van dieren in de landen van oorsprong en export kan ook worden verkregen via de *World Animal Health Information Database (WAHID)*, een service van de Wereld diergezondheidsorganisatie (*World Organisation for Animal Health - OIE*). Het is ook aan te raden om bij de importeur te informeren naar de huidige status van de invoerverboden.

2.2 Planten en plantaardige producten

De invoer van landbouwgoederen, inclusief zaden, planten en plantaardige producten, meststoffen, pesticiden, machines en materiaal bestemd voor de land- en/of tuinbouw vereist een *Agricultural Activity Licence*. Voor zaden, zaailingen, planten en snijbloemen moet de licentiehouders ook een overeenkomstige invoervergunning (*Permit to Import Agricultural Goods*) verkrijgen bij het MOEW om de lading te kunnen klaren.

Goederen onderworpen aan een fytosanitaire controle zullen worden geïnspecteerd in het douanekantoor van aankomst en moeten vergezeld gaan van een fytosanitair certificaat. Een bijkomend *ISTA Seed Testing Certificate*, uitgegeven door een laboratorium erkend door de *International Seed Testing Association (IST)*, is gewoonlijk vereist voor ingevoerde zaden bestemd voor het zaaien. De autoriteiten van de VAE aanvaarden certificaten uitgegeven door de bevoegde instanties van eender welke EU lidstaat indien alle relevante informatie wordt geleverd. Daarnaast kan ook een staalanalyse vereist worden om de goederen in kwestie vrij te geven. Voor grensinspecties wordt gewoonlijk een inspectievergoeding van 50 AED (bijv. voor snijbloemen) tot 1500 AED (voor pesticiden) geheven, bovenop de test- en analysevergoeding van het betrokken kantoor van fytosanitaire quarantaine.

Doane procedures voor planten en plantaardige producten kunnen doorgevoerd worden op volgende grensinspectiepunten:

- *Abu Dhabi:*
 - *Abu Dhabi International Airport*
 - *Zayed Seaport*
 - *Al Ghowayfat*
- *Al Ain:*
 - *Khatm Al Shakla*
 - *Mazeed*
 - *Al Ain Airport*
- *Dubai:*
 - *Dubai International Airport*
 - *Dubai Flowers Village*
 - *Jabal 'Ali Seaport*
 - *Hamriyah Seaport*
 - *Al Marasy Seaport*
 - *Al Owayer (also written Awir occasionally) Quarantine*
 - *Al Owayer (also written Awir occasionally) vegetable market*
 - *Hatta border centre*
- *Sharjah:*
 - *Sharjah International Airport*
 - *Khaled Seaport*
 - *Hamriyah Seaport*
- *Ajman:*
 - *Ajman Seaport*
- *Umm Al Quwain:*
 - *Umm Al Quwain Seaport*
- *Ra's Al Khaymah:*
 - *Ra's Al Khaymah Airport*
 - *Ra's Al Darah*
 - *Saqr Seaport*
- *Fujayrah:*
 - *Al Fujayrah Seaport*
 - *Khatm Al Malaha*
 - *Khor Fakkan Seaport.*

De gemeenschappelijke wet betreffen zaden en zaailingen van de GCC bepaalt, inter alia, de boetes die van toepassing zijn voor wie niet over de vereiste vergunningen beschikt (bijv. de invoervergunning), voor wie niet voldoet aan de specificatie van de goederen volgens de GCC-standaarden en -normen of aan de van toepassing zijnde beschermingsmaatregelen voor planten. Bovengenoemde wet laat de MOEW ook toe om overeenkomstige regels af te kondigen om zijn bepalingen door te voeren.

2.3 Bedreigde soorten - CITES

De VAE zijn lid van de *Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora (CITES)*, ook gekend als de Conventie van Washington). Importeurs en handelaars die werken met deze soorten of daarvan afgeleide producten moeten zich registreren bij het MOEW. Bovendien moet voorafgaand aan elke feitelijke invoer een vergunning worden verkregen bij dit zelfde ministerie.

Bij aankomst in de douane zal elke lading die dieren en/of planten bevat die onder de CITES vallen worden geïnspecteerd. Afhankelijk van de soort moet ook een uitvoervergunning worden uitgereikt in het land van herkomst. De goederen zullen fysiek geïnspecteerd worden en kunnen ook onderworpen worden aan staalname en analyseprocedures, of indien van toepassing, aan quarantainemaatregelen.

2.4 Voedingswaar

Voorafgaand aan de invoer van voedingswaar in de VAE moet een goedkeuring worden verkregen voor de etikettering van de bevoegde instantie in het Emiraat waar de goederen geleverd moeten worden, bijv. Het *Dubai Municipality Food Control Department*, evenals een goedkeuring van de *Food and Environment Laboratory Section* van het centrale laboratorium van Dubai, het [Dubai Central Laboratory Department \(DCLD\)](#).

Alle voedingswaar die ingevoerd wordt in de VAE moet vergezeld gaan van een gezondheidscertificaat uitgegeven door de bevoegde overheid in het land van oorsprong. Overige documenten zoals een verklaring van het douanekantoor, een leveringsvergunning in het geval van ingevoerde containers, een paklijst van de lading worden eveneens vereist door de *DCLD*.

Vooraleer de voedingswaar vrijgegeven wordt zal elke lading gecontroleerd worden bij het douanebureau van binnenkomst. Het is daarom aan te raden om voorafgaand aan de invoer een analyseresultaat van de betrokken goederen te verkrijgen bij het *Dubai Central Food Laboratory* of bij een internationaal erkend laboratorium, om zich ervan te verzekeren dat de goederen voldoen aan de standaarden en dat de producten geschikt zijn voor menselijke consumptie. Indien de lading volgens de verantwoordelijke instanties in het betrokken Emiraat een staalname en analyse vereist, zal de lading niet worden vrijgegeven tot de resultaten van die analyse bekend zijn.

Volgende substanties zijn verboden ingrediënten in de VAE:

- chinolinegeel (E104)
- fast yellow A B (E105) (synthetische gele azokleurstof)
- geel 2G (ook bekend als geel 5, E107)
- amarant (FD en C red 2, E123), een rode wateroplosbare kleurstof
- ponceau 4R (rood 2, E124), een rode synthetische azokleurstof
- pantentblauw V (C.I. 42051, E131)
- briljantzuurgroen BS (ook bekend als acid brilliant green, lissamine green, E142)
- kaliumbromaat (E924)
- natriumcyclamaat (E952)
- ethanol (alcohol, E1510).

Biodynamisch geproduceerde voedingswaar of voedingsadditieven/-ingrediënten moeten correct gecertificeerd worden door de [Emirates Authority for Standardization and Metrology \(ESMA\)](#).

Een halalcertificaat is vereist voor vlees en vleesproducten en kan ook vereist zijn voor andere voedingswaren of voor producten die in contact komen met het menselijk lichaam zoals cosmetica en medicinale bereidingen. Een gelijkaardige certificatie kan ook gebeuren via een halal-zegel op de verpakking.

Er zijn ook bepalingen over de toegelaten opslagtermijnen voor bepaalde voedingswaren. De resterende bewaartijd voor deze producten moet op zijn minst nog de helft van de totale bewaartijd zijn op het moment van invoer.

Er werd een snel waarschuwingssysteem opgericht voor voedingswaren (*GCC rapid alert system for food - GRASF*) om informatie over de veiligheid van voedingswaren en materiaal dat daarmee in contact komt snel door te kunnen geven. De gegevens worden doorgestuurd via het centrale punt van de elektronische website van het GRASF-systeem <http://grasf.sfda.gov.sa> en laat toe om de vereiste informatie meteen door te sturen naar de andere leden van het netwerk, de nationale GCC contactpunten.

Een “rapid alert” systeem voor voedingswaren (*GCC rapid alert system for food – GRASF*) werd opgericht om informatie over de veiligheid van voedingswaren en materiaal dat in contact komt met voedingswaar snel te verspreiden. Deze data moeten worden doorgegeven via een centraal punt op de website van het GRASF-systeem (<https://grasf.sfda.gov.sa>). Dit laat toe informatie onmiddellijk door te sturen aan de andere leden van het netwerk, de nationale contactpunten van GCC.

De coördinerende instantie is de [Saudi Food and Drug Authority \(SFDA\)](#), Food Sector, Imported Food Department, 3292 Northern Highway, Al Nafal Unit 1, SA-Riyadh 13312-6288, telefoonnummers: +966 1 2038222, 2759222, extensie: 2222, faxnummers: +966 1 2751164, 2757238, 2751921. Voor de VAE is de verantwoordelijke overheid de [Dubai Central Laboratory Department \(DCLD\)](#), Food and Environmental Laboratory Section, P.O. Box 7463, AE-Dubai, telefoonnummers: +971 4 3027333, 3027126, 800900, faxnummers: +971 4 3358448, 3364921.

De nog te ontwikkelen database voor alle bedrijven die voedingswaren invoeren of lokaal produceren zal de namen bevatten van binnen-en buitenlandse voedingsbedrijven, hun erkende vertegenwoordigers, de opslagplaatsen en de voedingswaren waarvoor een licentie bestaat en die geregistreerd zijn in de GCC-lidstaten.

Daarnaast nam [Dubai Municipality](#) recent het elektronische systeem voor in- en wederuitvoer van voedingswaren ([Food Import Re-Export System – FIRS](#)) in gebruik voor alle diensten aangeboden door het [Food Control Department](#). Het gaat onder meer om de registratie en invoer van voedingswaar, de goedkeuring van hun etikettering, alle mogelijke gezondheidscertificaten en de toepassingen voor voedselvernieuwing. Daarnaast biedt FIRS alle relevante wettelijke informatie voor handelaars en invoerders van voedingswaren.

Aanvragen in FIRS kunnen online worden ingediend binnen de VAE. Komt de aanvrager vanuit het buitenland, dan dient deze zich eerst te registreren (via www.dm.gov.ae).

2.5 Genetisch gemodificeerde organismen (GMOs)

Het *Cartagena Protocol on Biosafety*, dat deel uit maakt van de *Convention on Biological Diversity (CBD)* is een internationaal akkoord dat garanties moet bieden op de veilige behandeling, transport en gebruik van genetisch gemodificeerde organismen. Het Protocol onderscheidt 5 risico-klassen gaande van ggo's zonder risico tot ggo's met een hoog risico, alle gedefinieerd in specifieke lijsten.

The Convention on Biological Diversity (CBD): <http://www.cbd.int/>

De VAE hebben het Cartagena Protocol on Biosafety niet ondertekend. Niet-ondertekenende landen kunnen echter ook beperkingen opleggen voor de invoer, het gebruik en het op de markt brengen van ggo's. In de VAE geldt meestal een invoerverbod voor ggo's. Voor landen die lid zijn kunnen vereenvoudigde procedures gelden in de vorm van een zgn. *Advanced Informed Agreement (AIA)* over bepaalde producten.

Met betrekking tot het Cartagena Protocol is het *BCH (Biosafety Clearing House)* een platform voor de uitwisseling van wetenschappelijke, technische, milieugerelateerde, wettelijke informatie en ervaring met gemodificeerde organismen. Het biedt ook steun aan derden bij de implementatie van het Protocol, via lokale afdelingen in verschillende landen. Verdere informatie kan verkregen worden bij het Biosafety Clearing House: 413, St. Jacques Street, Suite 800, CA-Montreal, Quebec, H2Y1N9, telefoonnummer: +1 514 2882220, faxnummer: +1 514 2886588.

2.6 Farmaceutische producten, cosmetica en gecontroleerde substanties.

Importeurs moeten over een geldige handelslicentie beschikken om farmaceutische producten in te voeren of te verhandelen of om te handelen in chemicaliën voor precursoren. Voorafgaand aan de invoer van eender welk farmaceutisch product in de VAE, ongeacht of het bestemd is voor humane of veterinaire geneeskunde, moeten zowel de producent als de producten geregistreerd worden bij het Ministerie van Volksgezondheid. Voor de registratie van het product zijn de overeenkomstige certificaten vereist. Voor bepaalde nog niet eerder ingevoerde veterinaire farmaceutica kan bij invoer de vereiste tot productregistratie soms worden kwijtgescholden op voorlegging van gedetailleerde documentatie over het product. Producenten moeten altijd geregistreerd zijn.

Voor de eigenlijke klaring van in te voeren farmaceutische producten moet een overeenkomstige toelating of vergunning worden aangevraagd bij het Ministerie van Gezondheid. Voor veterinaire doeleinden wordt de vergunning uitgereikt door het Ministerie van Milieu en Water (*MOEW – Ministry of Environment and Water*).

Het Ministerie van Gezondheid is ook de verantwoordelijke overheid voor medische apparaten en toestellen gebruikt in de medische wereld, evenals voor de bescherming tegen straling.

2.7 Chemische substanties en gevaarlijke stoffen.

Op federaal niveau is het Ministerie voor Milieu en Water (MOEW) de bevoegde overheid voor alle milieukwesties en voor gevaarlijke stoffen. Sommige taken van het MOEW worden gedelegeerd naar de bevoegde instanties van de individuele emiraten. Gevaarlijke stoffen behalve landbouwchemicaliën moeten bij invoer een goedkeuring krijgen van de *Environment Protection and Safety Section of Dubai Municipality* of de overeenkomstige organisatie in de andere emiraten. In Abu Dhabi moeten invoerders en handelaars van gevaarlijke stoffen een *Permit to Deal in Hazardous Materials* verkrijgen voorafgaand aan eender welke activiteit die zulke goederen betreft. De bevoegde instantie is de *Environment Agency - Abu Dhabi*.

De VAE ondertekenden het Verdrag van Rotterdam inzake de procedure met betrekking tot voorafgaande geïnformeerde toestemming ten aanzien van bepaalde gevaarlijke chemische stoffen en pesticiden in de internationale handel, beter gekend als het Verdrag van Rotterdam.

Dit verdrag wil verzekeren dat de uitvoer van bepaalde chemische substanties enkel kan doorgaan met toestemming van de invoerende partij via een procedure van voorafgaande geïnformeerde toestemming (*PIC – Priori Informed Consent*). Het verdrag vereist verder ook nog dat alle partijen het secretariaat van het Verdrag (*Convention Secretariat*) op de hoogte houden van alle nationale wijzigingen in de wetgeving aangaande een verbod of een strenge beperking van een bepaald chemisch product. In geval een bedrijf chemische stoffen wil uitvoeren die onder het Verdrag van vallen (zoals pesticiden en industriële chemische stoffen opgesomd in Bijlage III van het Verdrag) of die onderwerp uitmaken van een nationale regulerende bepaling (een verbod of een strenge beperking op het grondgebied van het invoerende land), moet een exportnotificatie worden gestuurd naar de bevoegde *Designated National Authority (DNA)* van het invoerende land, om op deze wijze een voorafgaande toestemming te verkrijgen.

Naast het verdrag van Rotterdam hebben de VAE ook het Verdrag van Stockholm ondertekend inzake persistente organische verontreinigende stoffen (*persistent organic pollutants – POP – vandaar ook POP-conventie*), een verdrag dat de productie, het gebruik en de handel van giftige en persistente chemicaliën moet afremmen en uiteindelijk uitschakelen. Invoerders nemen dus best contact op met de verantwoordelijke instanties voor milieubescherming via het *Official Contact Point (OCP)*, in de VAE is dat het MOEW.

2.8 Ozone-depleting Substances – ODS

De VAE zijn lid van de Conventie van Wenen voor de bescherming van de Ozonlaag en van het Montrealprotocol. Volgens de voorzieningen uit dit protocol wordt de invoer en het gebruik van ODS systematisch afgebouwd. Omwille van deze geleidelijke afbouw beperkt het *Federal Environmental Agency (FEA)* actief de invoer van zulke substanties. Invoerders moeten bijgevolg een vergunning tot invoer van ODS aanvragen (*Permit to Import Ozone-Depleting Substances*) en er moet regelmatig aan de FEA gerapporteerd worden. Voor chloorfluorkoolstoffen (cfk's) geldt een volledig invoerverbod.

Sinds januari 2013 werd met de geleidelijke afbouw van chloorfluorkoolwaterstoffen (hcfc's) gestart via een bevrozing van de totale hoeveelheid hcfc's die mag worden gebruikt. Het totale verbod op dergelijke substanties is voorzien voor 2040.

2.9 Radio- en telecommunicatiemateriaal

De *Telecommunications Regulatory Authority (TRA)* is de verantwoordelijke instantie voor normen en standaarden aangaande radio- en telecommunicatiemateriaal. Om dergelijke goederen in te voeren en op de markt te brengen moeten handelaars geregistreerd staan bij de TRA en moeten de goederen zelf een type-goedkeuring verkregen hebben. Een overeenkomstige conformiteitsverklaring van de producent is vereist voor deze type-goedkeuring. Nadat deze documenten werden verkregen moet nog een certificaat van de douaneklaring worden aangevraagd.

Materiaal dat het frequentiebereik in de VAE gebruikt kan verder ook door het TRA onderworpen worden aan licenties voor het gebruik van deze frequenties.

2.10 Motorvoertuigen, reserveonderdelen en banden

Motorvoertuigen en banden moeten bij invoer voldoen aan de standaarden opgelegd door de standaardisatieorganisatie van de GCC (*GCC Standardization Organization (GSO)*);

Een testrapport voor banden moet worden afgeleverd door een testlaboratorium als voorwaarde voor een conformiteitsattest. Tweedehandsauto's moeten een waardebeoordeling ondergaan (*a Value Determination of Used Vehicles*). In het geval van oldtimers of classic cars kunnen andere regels gelden. De invoer van tweedehandse pneumatische banden is strikt verboden.

De GSO introduceerde een elektronisch systeem voor conformiteitscertificaten (*electronic conformity certificate system (ECCS)*). Om ECCS te kunnen gebruiken moeten de aanvragers van de bovenvermelde conformiteitscertificaten (dus de buitenlandse producenten) zich eerst in twee stappen registreren bij de GSO om nieuwe conformiteitscertificaten elektronisch te kunnen aanvragen.

2.11 Wapens, munitie en andere explosieve substanties

De bevoegde instantie voor het afleveren van licenties betreffende wapens, munitie en andere explosieve substanties is het Ministerie van Binnenlandse zaken, met de uitzondering van pyrotechnisch materiaal, waarvoor de licenties moeten aangevraagd worden bij het Ministerie van Civiele Verdediging (*Ministry of Civil Defense*). Daarnaast moet elke levering van explosieve substanties voorafgaandelijk genotificeerd worden bij de verantwoordelijke instanties voor de supervisie van dergelijke goederen. In Dubai is dat bijvoorbeeld de Sectie Explosieven van de *Dubai Police*.

2.12 Tweedehandsgoederen

De vereisten voor de invoer van gebruikte producten kunnen afwijken van de vereisten voor dezelfde goederen in nieuwe staat. Er bestaan bijvoorbeeld invoerverboden voor gebruikte producten of substanties die als gevaarlijk afval geregistreerd staan, voor bepaalde gebruikte voertuigen en voor gebruikte pneumatische banden, inclusief vernieuwde banden. Tweedehands personenwagens moeten een waardebeoordeling doen (*Value Determination of Used Vehicles*).

2.13 Gevaarlijke afvalstoffen

Gevaarlijke afvalstoffen zoals gedefinieerd door het Verdrag van Bazel inzake de beheersing van de grensoverschrijvende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen en de verwijdering ervan (*the Basel Convention on the Transboundary Movements of Hazardous Wastes and their Disposal*) mogen niet in de Verenigde Arabische Emiraten worden ingevoerd, noch voor definitieve opslag, noch voor recyclage. Voor informatie over de classificatie van handelsgoederen als gevaarlijke afvalstoffen kan men terecht bij de volgende bevoegde instanties:

Ministry of Environment and Water (MOEW), International Cooperation Department, P.O. Box 213, AE-Abu Dhabi, telefoonnummers: +971 4 2958161, 2957461

De verantwoordelijke overheid van elk emiraat, bijv. de Dubai Municipality, Environment Protection and Safety Section, Main Building, Customer Service Center, Counter No. 11, P.O. Box 67, AE-Dubai, telefoonnummers: +971 4 2064244, 2064645, 2064226, 2064254, faxnummers: +971 4 2270160, 2216342.

Daarnaast bestaat er ook een regionaal akkoord binnen zowel de GCC als de Kuwait Regional Convention. De bevoegde overheid voor dit Protocol (*Protocol on the Control of Marine Transboundary Movements and Disposal of Hazardous Waste and Other Wastes*) is de [Regional Organization for the Protection of the Marine Environment](#) (ROPME), P.O. Box 26388, KW-13124 Safat, telefoonnummer: +965 53121403, faxnummers: +965 5324172, 5335342.

E. VERPAKKING EN ETTIKETERING

Alle goederen die de GCC binnen komen moeten een vaste en niet te verwijderen indicatie van het land van oorsprong dragen op het product zelf. Dit kan gebeuren d.m.v. gravure, borduurwerk, print, zidedruk of opdruk, afhankelijk van de aard van het product.

Het land van oorsprong moet worden voorafgegaan door de uitdrukking "*Made in ...*". Andere bewoordingen als "*Product of ...*" of "*Assembled in ...*" moeten worden vermeden.

Slechts bepaalde producten kunnen van deze verplichting tot rechtstreekse etikettering worden ontslaan, bijvoorbeeld wanneer het onmogelijk is om het etiket te bevestigen omwille van het kleine formaat of omwille van de aard van de producten (bijv. poeders of vloeistoffen) of indien het product door de etikettering zou kunnen beschadigd raken. In zulke gevallen kan het toegelaten zijn om de oorsprong via een etiket op de verpakking aan te duiden.

Het is belangrijk te vermelden dat eender welke suggestie van oorsprong op het product kan beschouwd worden als een oorsprongsmarkering die, indien zij de verkeerde oorsprong suggereert, aanleiding kan geven tot douanesancties. Daarom is het aan te raden om enkel het werkelijke land van oorsprong te vermelden. Bij twijfel is het raadzaam om de invoerder te contacteren, bijvoorbeeld wanneer goederen van verschillende oorsprong zijn samengebracht in één product (bijvoorbeeld voor assemblagestukken).

Wanneer goederen bij aankomst niet voldoen aan de regelgeving, mag de geadresseerde de etikettering binnen twee weken verbeteren onder douanetoezicht in de douaneterminal zelf of in de opslagplaatsen van de invoerder. In alle andere gevallen moeten de goederen worden teruggestuurd, verkocht of vernietigd, er kunnen boetes worden opgelegd.

Er kunnen boetes worden opgelegd voor de invoerders van goederen die twee of meer contradictorische oorsprongsindicaties vermelden.

Voor bepaalde producten, bijv. voor voedingswaren, is de etikettering verplicht in het Arabisch. Tweetalige etiketten met zowel Arabisch als Engels worden aanvaard. Goedgekeurde stickers met een vertaling van de etiketten naar het Arabisch zijn ook toegelaten, behalve voor de vermelding van de productie- en vervaldatum, welke rechtstreeks op de originele verpakking of label moeten vermeld staan. De etikettering van voedingswaar moet de volgende details bevatten:

- merk- en productnaam van de voeding
- ingrediënten in dalende orde volgens gewicht of volume
- nettogewicht (metrisch, en drooggewicht, indien van toepassing) of volume
- naam of e-nummer van alle additieven, indien gebruikt
- bewaringsvoorschriften, indien van toepassing
- bereidingswijze voor consumptie, indien van toepassing
- land van oorsprong
- naam en adres van de verantwoordelijke, bijv. de producent of de invoerder

- barcode van het product
- identificatie van het lot of de batch
- productie- en vervaldata, door de producent rechtstreeks geprint of aangebracht op de originele etiketten in de vorm van dd-mm-yyyy voor producten met een totale houdbaarheid (minimum) van minder dan drie maanden en mm-yyyy voor andere producten.
- lijst van ingrediënten die overgevoeligheden kunnen uitlokken
- schriftelijke verklaring dicht bij de naam van het voedsel, die aangeeft dat het voedsel bestraald werd, indien van toepassing
- nutritionele informatie (zie verder voor bijkomende details en uitzonderingen op deze vereiste)

De GSO standaard 2233/2012 over de etiketteringsvereisten voor voedingswaar is van toepassing in alle GCC-lidstaten. De volgende negen categorieën van voedingswaren zijn echter vrijgesteld van bovenstaande vereisten:

- voedingswaren die verwaarloosbare hoeveelheden calorieën, eiwitten, koolhydraten, vet, verzadigd vet, zout of sodium of zeer lage totale suikerwaarden bevatten, evenals producten met bijna geen volume, zoals kruiden en smaakmakers.
- vers fruit en groenten
- verse en diepgevroren vis, rundsvlees en gevogelte
- producten die rechtstreeks aan de consument worden verkocht op de plaats van productie, zoals salades, bakkerijproducten en snoep.
- voedingswaren die bestaan uit één element, zoals rijst, thee, koffie en suiker
- mineraalwater en spuitwater in flessen
- verpakte voedingswaren met een verpakking kleiner dan 10 cm
- voedseladditieven
- voedingswaren die verdere verpakking of verwerking moeten ondergaan en niet rechtstreeks aan de consument worden verkocht

Goederen die varkensvlees of afgeleiden daarvan bevatten moeten dit duidelijk vermelden op het etiket, louter de vermelding in de ingrediëntenlijst is onvoldoende.

Voor een groot aantal soorten voedingswaar, zoals vlees, melk en afgeleide producten, verwerkte vruchten en groenten zijn de uiterste vervaldata en de gepaste bewaarvoorschriften bij wet vastgelegd. Een uitgebreide lijst van alle producten en hun toegelate vervaldata kan worden verkregen bij de Food Control Department van de Dubai Municipality.

Aanvullend moeten de etiketten van biologisch/organisch geproduceerde voedingswaren of componenten / additieven daarvan ook de volgende informatie bevatten, zowel in het Arabisch en het Engels:

- naam van de componenten/additieven

- het organisch productieproces
- het percentage aan inhoud van deze additieven en componenten (berekend zonder bepaalde ingrediënten zoals wouter en zout, moet het minimumpercentage van organisch verkregen componenten 95% van het totale product bedragen)
- indien bedoeld als biologische component van een afgewerkt product (zoals diervoer) moet worden vermeld dat het product biologisch is en in de biolandbouw mag worden gebruikt

Hierop bestaan bepaalde uitzonderingen, bijvoorbeeld voor verse groenten en fruit. De etikettering moet voorafgaand aan de invoer van elk etim worden voorgelegd aan de bevoegde instantie binnen de VAE, bijv. de Food Control Department of the Dubai Municipality. Dit geldt ook voor gemodificeerde voedingswaar. De overheid zal de invoerder op voorhand op de hoogte brengen indien uitzonderlijk een laboratoriuminspectie voor de eigenlijke levering vereist is. Naast de bovenvermelde specificaties moet ook het specifieke bio-logo van de VAE worden aangebracht op de gecertificeerde biologische goederen.

Voor bepaalde medicinale producten, bijvoorbeeld narcotica en psychotropische substanties, en chemische precursoren bestemd voor de productie ervan, moet op het moment van invoer nog minstens 2/3 van de totale houdbaarheidstermijn overblijven.

Alcohol is in geen enkel voedingsmiddel toegelaten. Vlees en vleesproducten moeten vermelden dat zij volgens de Islamitische regels werden bereid. Deze certificatie kan ook worden geleverd in de vorm van een door de GSO-goedgekeurde zegel, gekend als halal-zegel. Om ervoor te zorgen dat andere voedingswaren en verschillende soorten producten die in contact komen met het menselijk lichaam (zoals tandpasta of andere cosmetische producten, maar ook farmaceutica) worden aanvaard, is het ten sterkste aangeraden om hiervoor ook een certificaat of halal- zegel te voorzien.

Men dient ook rekening te houden met het feit dat verpakkingen vaak in openlucht worden opgeslagen en dus waterdicht moeten zijn. Bovendien moeten ze, wegens de mogelijke ruwe behandeling, ook schokbestendig zijn. Instructies tot het juist hanteren moeten in het Arabisch worden weergegeven. Uitvoerders wordt aangeraden contact op te nemen met de invoerder voor specifieke informatie over de productetikettering en verpakking.

agentschap voor
buitenlandse handel

Agentschap voor Buitenlandse Handel
Montoyerstraat 3
1000 Brussel
☎ +32 2 206 35 11
www.abh-ace.be

FLANDERS
INVESTMENT &
TRADE

Flanders Investment and Trade
Koning Albert II-laan 37
1030 Brussel
☎ +32 2 504 87 11
www.flandersinvestmentandtrade.be

invest-export.brussels

Brussel Invest & Export
Louizalaan 500, bus 4
1050 Brussel
☎ +32 2 800 40 00
www.brusselinvestexport.be

Agence Wallonne à l'Exportation et aux
Investissements étrangers
Sainteletteplein 2
1080 Brussel
☎ +32 2 421 82 11
www.awex.be

Hoewel alles in het werk werd gesteld om nauwkeurige en actuele informatie te geven, kunnen noch het Agentschap voor Buitenlandse Handel, noch zijn partners (Flanders Investment and Trade, Brussel Invest & Export en het Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers) verantwoordelijk worden gesteld voor fouten, weglatingen en leugenachtige verklaringen. Ze kunnen evenmin verantwoordelijk worden gesteld voor het gebruik of de interpretatie van de informatie in deze studie.

Deze studie heeft niet de bedoeling advies te verstrekken.

DATUM VAN PUBLICATIE: FEBRUARI 2015

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: MARC BOGAERTS

AUTEUR: KATRIEN VAN LOECKE

GEDRUKT OP PAPIER MET EEN FSC-LABEL

DEZE STUDIE IS OOK BESCHIKBAAR OP DE WEBSITE VAN HET
AGENTSCHAP VOOR BUITENLANDSE HANDEL: WWW.ABH-ACE.BE